

döttem a' Debreczeni vásárra induló újhelyi kereskedők által, tudván, hogy a' Vásárban lesz. Magamat 's a' leányomat ajánlottam anyai kegyességébe, Sophieról, 's szülejről hallgattam.¹

Ezen, még eddig teljesen ismeretlen Kazinczy-kéziratokat a gróf Vay-család berkeszi könyvtárának rendezése alkalmával fedeztem föl, a könyvtár kéziratai között. A család birtokába valószínűleg gr. Vay Ábrahám idejében juthattak, kinek neje Kazinczy Zsófia volt és így nagyon közeli rokonság kötötte össze a két családot egymással. Ezen »Följegyzések« képezik — időrendben — az irások első részét s ugyanezzel együtt voltak a közlés többi darabjai, egy naplószerű följegyzés, a »Széphalom« című önálló dolgozat, egy másik rövidebb kézirat és a különböző időből való levelek, Kazinczy, az anyja sz. Bossányi Zsuzsánna, a testvérei és nagybátyja levelei stb.

Irodalmunk történetének ismerői előtt feleslegesnek tartom e kéziratok értékét s fölfedezésük irodalomtörténeti fontosságát méltatni. Érdekességüket még az is emeli, hogy Kazinczy életének épen azon idejére vetnek legtöbb világosságot, melyről még eddig legkevesebb tudomásunk volt. Ez az idő a fogságából való kiszabadulása és házassága közti évekre, továbbá családi életének első idejére esik. A följegyzések talán nem is lévén arra számítva, hogy valaha a nagy közönség színe elébe kerüljenek, a legnagyobb részletességgel és őszinteséggel vannak megírva. Az anyja és testvérei József és László által üldözött, sokszor vérig sértett Kazinczy Ferencz ezen írásaiban önti ki keserveit, melyek sokszor méltatlankodássá fokozódnak. De — és ez mutatja az ő nagy lelkét — még az anyja legnagyobb igazságtalansága, vagy a testvér legdurvább sértése után sem szűnik meg benne az anya iránti tisztelet s a testvérei iránti nemes érzés. Kazinczy egyéni jelleme csak ezen kézírataiból ismerhető meg igazi nagyságában és egész alakja még egyszer olyan magasra emelkedik az utókor előtt, ha igazi martyrságig menő szenvedéseinek történetét olvassa.²

Közli: DÉKÁNI KÁLMÁN.

ADATOK AMADE LÁSZLÓ ÉLETÉHEZ.

Negyedik és befejező közlemény.

Inclyta Tabula Regia Iudiciaria.

Invitus quidem, extrema tamen necessitate adactus Inclytae Tabulae Regiae humillime representare cogor: Qualiter Genitor meus, Illustrissimus condam Dominus Antonius Amade Liber Baro de Várkony anno adhuc 1702. Illustrissimam Dominam Mariam Rosaliam Horváth Simoncsics Dominam utpote Genetricem meam, in perpetuam thori vitaeque

¹ Itt megszakadnak a följegyzések, de hogy folytatásuk szándékában volt Kazinczynak, azt mutatja az egésznek befejezetlensége. *Közli.*

² Közlőnek nagybecsű fölfedezésére vonatkozó ezen tájékoztató és ismerető sorai az első közlemény elejéről tévedésből elmaradtak. *Szerk.*

sociam sibi desponsando, eotum ea de causa, eoque fine, ut futuram matrimonialem obligationem testatam reddat, eidem titulo dotis decem mille florenos, in medietate ex bonis aviticis desumendos vigore contractus die 6-ta Februarii anni 1702. emanati obligavit. Et quamvis idem Genitor condam meus sperasset causam propter quam praedeclarata decem millia florenorum obligata fuerant, in effectum abituram, seque fine suo potiturum, consequenter cum praetitulata Domina sibi in vitae thorique sociam desponsata matrimonialiter cohabitaturum; tantum tamen abesset, ut postquam matrimonium in initum fuisset, eo fine et scopo, ob quem praedeclarata summa obligata fuerat, potivi potuisset; ut potius praelibata Domina mea Genetrix primum et ante omnia jactis variis discordiarum, harmoniam conjugalem suffocantibus seminibus, etiam coram jure (in quantum reverentia filialis admittet et jurium meorum defensio postulat) declarandis, finaliter praedefunctum Dominum et Maritum suum, absque competentis judicis legali divortio, deseruisset, imo varia ipsius mobilia in solito residentiae ejus loco existentia ipso inscio et invito auferri curasset et nec amplius eundem ad residentiae suae locum admittere voluisset, quin potius praesentiae ipsius fama audita portas domus suae obserari fecisset; ubi autem antelatum Dominum Genitorem condam meum anno nunc currenti, Deo ita volente viam universae carnis ingredi contigit, post ipsius fata instar relictarum viduarum se in possessionem bonorum, via legalis successionis, in me alias unicum filium ejus devolutorum ponere, eademque via facti occupare voluisset; sed ubi haec (me juribus meis invigilante) succedere non potuerat, tandem judicium contra me processum coram Inclyta Tabula Districtuali Partium Cis-Danubianarum, tam ad implementum praedeclarati matrimonialis contractus, quam ad complanationem aliarum relictis viduis competentium praetensionum suscitasset, meque eo fine eorsum evocari curasset.

Quia vero praedeclaratus matrimonialis contractus, tum ex eo, quod prohibentibus titulis 58. 59. et 110. partis 1-ae in praejudicium successorum bona avitica onerari nequeant, tum vero ex eo invalidus foret, quod propter futurum matrimonium et ejus mutuas obligationes in initu sit; matrimonium autem et ejus mutuae obligationes, quoniam Dominae Genetricis meae diversionis facto, adeoque, ipsius culpa cessassent, necessario itaque sequitur, quod cessante causa contracti utpote matrimonii continuatio, effectus quoque; hoc est facta 10 milia florenorum obligatio cessare debeat. Cum certissimum sit haec 10 milia florenorum non alias obligata fuisse, quam sub conditione in futurum continuandi matrimonii, non servatis autem conditionibus, quod pacta non serventur, omnia jura testatum redderent. Praeterea alia ratio esset relictarum viduarum et alia uxorum maritos suos relinquentium; haec etenim cum prius derelinquant maritos, quam mariti ipsas, quemadmodum post fata maritorum pro derelictis reputari, ita nec beneficio et favore legum relictis viduis competente frui valerent, consequenter an mentionata Domina mea Genetrix in his circumstantiis beneficiis vidualibus gaudere valeat ad exigentiam articuli 26. 1723. Inclytae Tabulae Regiae cognoscendum veniret.

Et quamvis filialis meae obligationis memor, perhorrescam ad haec

rigorosa contra eandem Dominam Matrem meam, condescendere media, sed quia omnes amici, per graves viros in hujus controversiae accomodatione suscepti conatus in irritum ceciderunt. Ad haec per suscitatum contra me praedeclaratum processum lacesitus, exiguam post fata Genitoris mei in me devolutam substantiam, consequenter, vitam et familiam citra adminiculum hujus extremitatis conservare, non possum; ideo Inclytam Tabulam Regiam humillime rogo, dignetur intuitu praemissorum, contra antelatum Dominam Matrem meam, certum brevem, eumque competentem terminum praefigere, pro eodem eandem certificare et eo adveniente, ad productionem praescripti contractus matrimonialis adigere, eum ex rationibus praealligatis invalidare et accessorie reliquas etiam ejus viduales pratensiones definire et decidere perseverando.

Inclytae Tabulae Regiae Iudiciariae

humillimus servus

Baro Ladislaus Amade.

Ad Inclytam Tabulam Regiam Judiciariam demissus actionalis libellus. Introscripti Baronis Ladislai Amade ut A. contra et adversus Illustrissimam Dominam Maria Rosaliam Horvath Simoncsics Illustrissimi condam Domini Baronis Antonii Amade vidua ut I.

Ktár 1900/14.

Mi aláb megirtak Báró Horváth Simontsics Mária Rosalia néhai Tekintetes és Nagyságos Báró Amade Antal Uram meghagyot özvegye egy részről: más részről pedig Várkony Amade László, felül írt Méltóságos Asszonynak fia, adjuk tudtára mindeneknek, a kiknek illik és legelsőben is én Horváth Simontsics Mária Rosalia, jólehet néhai kedves Uramnak s Férjemnek halála után az én egyetlenegy Fiam Báró Amade László ellen sok külömb-külobbféle helyes keresetím véget Tekintetes Districtualis Nagy-Szombathy Tábla előtt, bizonyos törvény és processust mozdítottam és azt majd hat esztendőül fogva folytatván, annyira vittem, hogy rövid idő alatt végső sententiát is reménlettem volna; mivel pediglen említett édes Fiam az alatt maghában szálván és mind sok Méltóságoknak közbevetéseket, mind pedig Isten parancsolattyát is, mely által attyának s anyának tiszteletére köteleztetik szeme előtt viselvén, azon processusban maghát tovább törvényessen oltalmazni és az által mind a kettőnknek szívét emésztő pörlekedést folytatni nem kívánnya, hanem inkább anyjai gratiámot megérdemleni akarván, említet és még processusban bővebben föltett, sőt azon kívül is akárhonnand eddig származható praetensioimért nyolczezer forintokat mai nap kész pénzül kezemhez letett. Ahoz képest én is méltó tekintetben vévén mind a megnevezet Méltóságoknak és az ország oszlopjainak közbevetéseket, mind azt, hogy nem idegennel, hanem édes magzatommal dolgom légyen, praespecificált nyolczezer forinttal, mindennemű keresetemért megelégettettem, felül írt mód szerint indított processust és abba formált, sőt másképpen is akármely okra nézve eddig formálható praetensiókat említet édes Fiam ellen cassálom, mortificálom, semmivé tészem, kezemhez kész pénzül letett

nyolczezer forintokrul megnevezet Fiamot Báró Amade Lászlót quietáлом és mindennémű impetitióimtól örökösen absolváлом, ezen saját kezemmel subscribált és pöcsétemmel megerősített levelemnek ereivel.

Ellenben én is Báró Amade László kedves Asszonyom Anyámnak kegyelmét fiui engedelemmel megesmervén annyai kezeit csókolom, emlétet processusban tétetet allegatiókkal s az által okozot sértésemrül eő Nagysághát mély alázatosságal követem és *gratiájában nagyon bizván* örökessen abban maghamot ajánlom.

Posonii 24 X-bris. 1742.

Simonchics Horvát Maria Rosalia.

Báró Amade László.

Ktár 1900/14.

Nos Sacrae Regiae Majestatis Districtualis Tabulae Judiciariae Partium Regni Hungariae Cis-Danubianarum Praeses et Caeteri Assessores: Memoriae commendamus tenore praesentium significantes, quibus expedit universis: Quod cum Nos anno hocce millesimo septingentessimo quadragessimo tertio, die vero octava mensis Januarii ad peculiarem Illustrissimae Dominae Mariae Rosaliae natae Baronissae Horváth Simoncsich Illustrissimi condam Domini Antonii Amade Liberi Baronis de Várkony relictæ viduae petitionem et requisitionem, hic in libera regiaeque civitate Tyrnaviensi in comitatu Posoniensi existente habita loco videlicet celebrationis judiciorum eidem competenti articulariter ordinato ad solitum concessum convenissemus et una constituti fuisset. Eotum ibidem Spectabilis ac Magnificus Dominus Ladislaus Amade Liber Baro de Várkony coram Nobis constitutus personaliter sequens exhibuit et praesentavit scriptum, quod hujus esset tenoris: Tekéntetes Districtualis Tábla, nékem igen kegyes jó Uram! Valamint hogy minden hozzám való buzgó szív érzette édes Méltóságghos Aszony Anyámnak hozzám egyetlen egy fiához sok esztendőkhig való nehesztelését, úgy örvend közönségesen, hogy édes annyai gratiájában ujobban befogadott, elrekesztett és azzal mintegy újonnan, ha méhében nem is, de szévében születni méltóztatott. Nem is kétlem azért, hogy mindkettőben a Tekéntetes Tábla is részt vett és véssen; midőn az előbbeni szomorú költséges törvényre eő Nagyságátul ugyan ezen Tekéntetes Tábla eleiben parancsoltatván, most a producált Conventio és a fő országgh oszlopi közbenjárulása és előbbmozdítása által való megegyezés után értette, hogy activus processussát ellenem azzal cassálni és semmivé tenni kívánta, sőt cassálta és semmivé is tette. Én is ellenben eő Nagysághát sok édes annyai nagy ajánlási és valóságos igéreti után, azokbúl nevelt bizonyos reménsséggel egészen contentáltam. Mivel pedig az illetén ítéleteknek folyásában történyhettek olyanak is, a kik az említett activus processusában eő Nagysághának én ellenem az én deffensámban ne talántán sérelmes és fájdalmas igék és szók bémondattak, hogy azért annál elevenyebben és nagy buzgósággal természet szerént és vélem meghtestesült fiui mély alázatos engedelmességemet megbizonyitthassam, itt a Tekéntetes Tábla kegyes és úri

tekéntete előtt is nagyon sajnálom, bánom és kesergem, követvén leborult alázatossággal, hogy azokról nékem megbocsájtani, megengedni és elfelejteni méltóztassék; ezen deprecatiómat kész lévén az egész világh előtt is tellyes töredelmességgel elkövetnem; eztet nem az én akaratomnak annyira, mint a törvényes kétélenységnek kegyessen és kegyelmessen tulajdonetván. A mi pedig az én activus vagy apellált processusomat eö Nagyságha éránth ugyanezen Tekéntetes Tábla előtt illehetné, mivel a conventióban és ezen szent és décséretes megegyezésben mindenképpen kihagyatott és expresse kivetődött az föllyebb nagyemlékező haza attyái előtt is, azért, hogy ez maga folyásában, úgy a mint volt és van és minden minémiségében meghmaradgyon (semmiképpen ettül nem recedálhatván) azon instálok a Tekéntetes Tábla előtt, sótt ha termináltatott, hogy itt már hire se legyen, sub authentico kegyessen kiadatni is méltóztassék; ennek is pedig elemésztesében eö Nagysághának (ne talántán valaha valami praejudiciumom ne következhetne, kitül Isten oltalmazzon és nem is reménlek), hogy nem engedelmeskedhetem, arrúl is térdhajtással követem és kezeit, lábait csökölván, bocsánatot várok. Melly declaratiómat és gyermeki valóságos igaz hajlandóságomat midőn a Tekéntetes Tábla előtt is contestálni óhajtván, hogy ezen submissióval annál is inkább édes anyyai szévét és szerelmét magamhoz gerjesztethessem és más fiúknak is ezzel eleven és követő példát mutathassak. Kérem a Tekéntetes Tábla is nem ugy, mint bírám immár, hanem mint bizonyságim és promotorim is legyenek eö Nagysága édes anyyai szivében és gratiájában béajánlyon s recommendályon és mindezekrül testimonialist is adgyon szokott solennitással; úgy az producált és reluált documentumokat is resignállya. Mindezeknek tellyes és szintelen bizodal mával magamat is a Tekéntetes Tábla favoriban és kegyességében ajánlván él és fottáigh lenni megh nem szünik. Az Tekéntetes Táblának tökéletes és állandó szolgálja. Báró Amadé László. Apud Sacrae et Regiae Majestatis Inclytam Partium Regni Cis-Danubianarum Districtualem Tabulam Dominos mihi colendissimos. Humillima filialis deprecatio et submissa declaratio intronotati.

Unde Nos super praemisso modo Nobis exhibito et praesentato scripto memorato Domino Baroni jurium suorum futura eaque uberiori pro cautela praesentes sub sigillo tabulari judiciali et authentico extradandas esse duximus et concedendas literas testimoniales communi suadente justitia. Tyrnaviae ex consessu judiciario tabulari die sexta mensis Martii. Anno millesimo septingentesimo quadragésimo tertio.

N. N. Sacratissimae Regiae Majestatis Partium Regni Hungariae Cis-Danubianarum Tabulae Judiciariae Praeses et Assessores.

Stephanus Tersztyánszky juratus notarius.

Ltár 1900/3.

Nagyméltóságú Gróf, Feldttmarschall, Judex Curiae, Kegyelmes Feővezérem, Principálisom, Pátrónusom!

Engeszteltessék Excellentiád esedezésem célyára, könyörgő pennám által; az ki öztönöző személyem által, oly nagy méltóságoknak vagy igen ritkán instantiámat vagy éppen végtére szoktam és tanultam terjesztetni. Jó kegyelmes uram! erőszakot tészek ugyan szolgálai szivemen, hogy Excellentiádtul némely üdőre távozni kéntelenítetem és könyörgök, de hiszek Excellentiád atyáskodásában erőssen, és nagyon: mert kegyes, mert kegyelmes, mert szánakodó. Constál Excellentiádnál szerzetes ellzárása édes Asszony Annyámnak, ki is mind eddig semmi segéő szerelemre nem gerjedett; eleit köll vennem; valóságát kitanulnom concredált híreimnek, nem szintén kedvezvén. Az arany kultsért is, hogy személyem szerént elevenítsem instantiámat? eő Fölsége minden órán leendő szülésének alkalmatosságával, az bécsi méltóságok Olomützban igen javasoltták. Bényúítottam eő fölsége thronussához az septemvirális assessor-ságért is instantiámat; mellyell, s mindezekkell, noha nem reménlem, sótt desperálok is, parthoz jutásomhoz eveznem, hanem Excellentiád hatalmas kormányozása által, kirül hogy hathatóssan emlékeztesse méltóságos cavallerie Generalis Uramot eő Excellentiáját bécsi úttýához, alázatossan esedezem. Az törvények is ezen holnapban beállanak az hazában, tenger pöreimhez való leveleimet, valamint hogy előszednem és consignálnom legszükségeseb, ugy archivumomat soha senkire nem bíztam. Tudva lévő Excellentiádnál az is, noha feleséges ember vagyok, de fele segítségemre bizony nints párom a gazdaszonyságban, olyas embertül is ürülök, az ki fő feyrül vezérleonné rendetlen kevesemet. Gazdaember vagyok, ahoz nevezetes adósságim, usuráim, ahoz köll kapaszkodnom jövendőre is, ugy mint az valóhoz a valótlanság mellett. Én ugyan, édes kegyelmes Uram, az apostolokkal cselekedtem, mert mindenemet ellhadtam és szíves ajtatosságbombul csupán követtem Excellentiádat. Tekéncse azért Excellentiád, igazán fölláldozott személyemet, ámbár érdemimnek semminemúsége, de tudgya az Isten, hiven szolgáltam Excellentiádat én bizony, mennyire lehetett, nem hibáztam, vigyáztam kötelességemre; s több ezer forint költséggemmel tovább is hamvamig continuálok. Elljár azonban méltóságos báró Petrásch uram kötelességének buzgóságában és vélem való egyenetlenségének csomója, mind Excellentiád, mind az tekintetes hadi tanácstül fölláldoztatik, az ki ugyis vélem szolgálni nem akar; én is elszomorodtam competentiájátül. Méltóságos báró Tolvay Uram is nem késik, a kinek helyettem való szolgáltyátt megérdemlennem, csak fertály eszten-deig is magamat kötelezem. Reménlem azalatt Excellentiád is rövid napokra mint Fejedelemasszonyunkat megudvarollya, mind az hazát fővezéri személyével megvidámíttya, ámbár egy szempillantásra is megvigasztallya. Vegye szívere Excellentiád: illy nyomós, illy fontos, illy vaióságos okaimat és valamint romlásomat ezekbül mélységessen ítélet-heti, ugy hogy boldogulásomra hódulni, imádságomra engeszteltetni, protectionra sietni méltóztassék, mint édes magyarok attyánál folya-

modom, én is, édes, méltatlan, engedelmes magyar fia! Nem hagyom el soha Excellentiádat, még élek, még bennem a lélek!

Excellentiádnak

mindenkori tökéletes híve

Báró Amade László.

Ktár 1900/14.

Méltóságos kegyes édes Asszonyom Anyám kegyelmes Patronám!

Lehetetlen megtürtöttessem magamat természet szerint való buzgó-ságomtúl, melly kétségtelen reménnyel ösztönöz és bátoritt, hogy Nagyságodhoz, mint kegyelmesség édes anyához tovább is borúlhassak és lábait csókkal mindaddig mélységes alázatossággal ülhessem, még méltatlanságomhoz könyörületességre nem inditom. Megvallom és meggyónom, édes Méltóságos Asszonyom kegyes Anyám, hogy ezen esztendő nem is kis béklőjában szoritott az adósságoknak, mert (bár Nagyságodnak tett kevés áldozatomat nem úgy számlálom is) de azzal, is Szent-Györgyi jószág pénzel és pénzt érő terhével, úgy majd hatezer adósságnak kifizetésével, harmincz ezeren föllül olvashatom ügyemet, bizonyára nem kevés egy! Csak még hat esztendő szegény legény gazdácskához azon 6 esztendő alatt is kétszer a jég által csallóközi és csízi vetéseim annyiszor szőleim elvesztenek, most 3 és 4 esztendeje az dög által majd öttezer forint kárt szenvedtem, esztendőnként pedig drága lovaim s. v. sertés marháim; keserves vólt tűz által télnek közepében Marczaltón minden takarmánnyommal elégesem; viz által két jószágocskámban mindenemnek eláradása, rossz tiszttyeim istentelen gondviseletlensége kárttétele, praédálása, szelek által való épületim romlása, gabonám kiverése, tiszta, puszta épületekben való jutásom, pörök, birák, utazásokra való mostani szüntelen való költségim és hatszáz több és afféle szomorú nagy esésim, kikrül ha gondolkodom, kétségben majd-majd hanyathomlok dülnöm szükséges volna, ha Nagyságod édes anyai malasztya nem bátorította, nem erősítene, Nagyságod lévén egyedül erős vasmacsám, paisom s én reményem. Nem is ok nélkül bízom, mert nem csak halgattam, nem csak az egész világnak dicsekedtem, de szivemben mélyen bémeczettem Nagyságod édes szőlei biztatásit és ébresztésit, mellyekrül ha gondolko-dom, csak abban újulok és vidúlok, Egek érő bizonságim.

Ha koszorút nem fűzök is siralmas panaszimból, tudom minden szánakodó kegyes szemből nemcsak gyöngyös könyv csordúl, de kegyelmes szivből vér is izzad, tudva lévők Nagyságodnál mindenfelül való szorongatásim és egyedül egy szivemnek ezer sajtólási. Bizonyos az is, hogy hatvanezer forintokig nem hivalkodó ugyan, de az üldöző kárvalásim és szegénységemtől kényszerített adósságim; világos az is az Isten és világ előtt, hogy most vagyok legnagyobb és végső szükségemben és olly veszélyek közt habozok, hogyha Nagyságod mértékhetetlen szőlei kegyelmessége jobb kezét nem nyújt, parthoz nem juthatok, már Nagyságod édes anyai oltára előtt hittel is erősített kéntelenségem miatt társamnak tellyes jussát, adósságimnak végső fillérit igaz lelki isméréttel

kifizetvén végső extremitásra kell magamat sacrificáltatnom, hogy számkivetett bujdosásimban is senki ellenem ne háborgodhassék, hanem inkább utánam fohászokgyék szegényrül.

Constálnak Nagyságodnál már nem gyermek esztendeim, mikor édes anyjai szíve alatt hordozott, vérével táplált és szült magának, házának és ámbár szegény, de régi nemzetemnek öröme! most volnának talám még üdvösségemnek napjai és boldogulásomnak virradandó csillagja. Ezek mindazáltal mind állyanak Nagyságod anyai méltóságának tellyes kedvénn, szabad akarattján és szántsándékján. Isten ne adgya, hogy kényszerítsem Nagyságodat csak legkisebbre is, hanem ha kegyelmes szánakodó környezetességért könyörgök és imádkozom Nagyságod anyai oltára előtt, talám nem vétek illy égő áldozattal, sem senki meg nem ítélhet, ez lévén rendi még az természetnek is. De végső nyomorúságomat, panasziimat és szorongatásimat Nagyságod lábai alá terjesztem, mint lelke ismérte kényszerített, mind szomorú és már türehtelen esetim ösztönöztek, mind Nagyságod anyai kegyelmessége bátorított. Örvideném tudományát szenti napján hollétének Nagyságodnak; édes anyai áldásért esedezvén

Nagyságod édes anyai Méltósága előtt

Sz. György 20. Aug. 743.

leborúlt engedelmes egyetlen egy fia
szegény Amade László.

Ltár 1899/35.

Méltóságos Báróné Aszszonyom, Jó Méltóságos Aszony Ángyom és Patronám!¹

Noha álmélkodásra méltó dolgok történtek, de nagyobb iszonyúsághra méltóbbat még nem tapasztalhattam, mint azt, hogy vérét szomjuhozza mint gyermekének, mint nekem atyafiának, azt izenvén ma nagy esküvéssel izbéli képpen, hogy kardra és pár pisztolra kész fiát vélem dueltattnyi és már életemre véremmel engemet öldöztetnyi és persequálni, az Isten, nemzetek és hazánk erőss törvénye ellen; azért másképp érdemlettem ezt? kegyelmedet szeretettel kérem, explicállya magát, mert másképp én kénytelenítetem ezt nagyobb és fölségesebb instántiákra representálnom és magam indemnítására úgy feleségemnek is salvus conductust exoperálnom, mert Isten engemet ne is éltessen, hogy sem ilyen extremitásokrul csak gondolkodhassam, semmi idegeny köröszvény ember is ezt nem cselekedné, mellyet kegyelmed, édes anyja lévén édes fiának nevével izen és tanácsol. Én az édes uram eöcsémet szeretem és siralmassan sajnálom, hogy illy istentelen konkolt hint kegyelmed közünkben, de nem reménlem, az vér nem viz, azzá sem válik, reménlem, hűtvös párom is felel magáru és instántiáit fogja szük-

¹ A levél élén: Csudáló és egyszersmind panaszokgyó levél.

séges helyeken prosequálny, én mindezáltal álonzó attyafiságos veneratióval maradok

Méltóságos Ángyom Aszonnak
Báár etc.

köteles szolgálója, attyafia, sôgora
B. Amade László

obesterleutment és generalis adjutant,

Ktár 1207. Fol. Hung. I. 1900/11.

Áldgjon megh bennünket, az ki teremtet.

Maid meg sem ismerem volna az küldött bötüket, ha az alább irt cziffra nevett, hétt mese fejtése alatt ki nem, szórszálfezetés által nem jövendöltem volna. Ugyan fő praeceptora lehetett valakinek, az ki olly krepényes és rojtoss pennájának vonyásira és katonás conceptusokra minden fegyver ellen való nélkül bátorította. Éles némellynek az penna-metetző calamust formáló pennicilussa, mint amaz hettyke, délczes, pajkos, büszke, ostáblára hágó, dévaj, korhely, barbély kölyöknek a beretvéja vagy mester legénynek vagy más rendbélinek az eszköze, de hamar eltompúl, megcsorbásodik mesterségében, ha nem is tettetésében. Több rendbéliekrül nem szomorótom és nem futtatom ezekre méltatlan elmémet, mert egy papiros malom kívántatnék és egy téntapatak. Sok agár bizonyos halála az nyúlnak, eb, a ki nem próbálta.

Minemő ditsekedésekkel kevélykedik egy valaki, Szent Ursula sem vinné véghez tizenegyezer szüzeivel, de nem mint Szent Irás, kitt a praedikátor beszél, sem arany, a ki fénlík! Legelső mentsége az cigánykodó cigánynak, hogy nem lopott, hanem csak költsön atta vagy vette, kiki csomót kössön az orrára, de el ne harapja!

Ha ollyan vidám, friss, egészséges, hétt és hettvenhét örömmel való, csak pillantásim, nem óráim, nem holnapim, nem esztendeim vólnának, mindjárt körösztott metzennék az homlokomon és kibújnék az bőrből és kihéjaznék, mint a kigyó Sz. György napkor, bátor nem irigylem s nem bánom.

Az Cánán földén én is legeltem valaha, de a sok sáska és méhtől megkeserítették a füvet és az izét most is a számban, azért fájt anny fogam, ha csak a szivességnek, igaz gyónásnak és hivségnek és megtérésnek harmattya le nem mossa, de hegedül Dávid is.

Minemő alteratiók képzését mesézi némelly, azt más vagy ez vagy amaz meg is únta, de nem újságh, hogy a régi nyavalya megtérjen. Imádkozzék, hogy a ki áll, meg ne essék és késértetben ne essék, egy kitsiny érvágás és szúrás annyit tehet, hogy az egész test és vér ellankadhatt, de ezek csak elmefuttatások és csallóközi döreség kukkósági, kinek tetzik, értse és fejtse.

Hogy pedig szabadságának örül az, kinek nints neve, hadgyán! az jó, kalitkában szokott hiv madár, ha nyitva hadgyák is kalitkáját, vagy ki nem röpül, vagy ha röpül is, nem megy tovább, sem külső és bástya s zárt helyénél, sem vendégfogadóban más baglyakott, babukákat, dene-

vérékett nem keress, hanem szokott szíves remeteségében megmarad és hálaadója véle jótévőjének, jó urának és táplálójának, azért soha el sem hagyatik, de az melly agár sok nyúll után fűtt, edgyett sem fogh el és gyalázatot vall, végtére veszedelmet.

Hogyha pedig valamiben szolgáltam, annak csak említésére is pirúlok, kinek hogy vége ne légyen életem végéigh, kinek tetzik, alkalmaztassa magát.

Neheztelésemnek pedig masquaráját, hogy orromra fitorétták, nem elég, hanem okait magában megvizsgálni, meggyónni, patakos könyvekkell szánnyi, bánnyi, személye szerént essedezni, borúlni és milliom hittszegését megátkozni, ahoz kegyelmezhet az oltár és rajta lévő szentek is hajúlnak.

Az én Paulinám is távozott valamely üdöre tőlem engedelemmell, ha okai lesznek további kimaradására, tovább engedek, ha nem, soha se lesz olly messze tőlem, hogy közell ne érjen! Ugyis minden mese nélkül van, ött esztendőös betegh, Isten gyógyétsa szegényt!

Kivánok azonban viszont ezerny jókat és az karácsonyi jászolban egy monyass kisedetett, ezt rövideden.

Igy végzem és csak elvárom, mit itéi, mit gondol és mit végez magában? mentől clöbb. N. B. Legyen vége. Amen.

Ktár 1900/14.

Madame la Baronesse!

Mein allerliebste Paulindl!

Gratuliere aus Herten! das du wenigstens alldorten dich verfüget hast, woho du als mein ewiger Schatz soo gut aufgehoben bist. Bedaure aber, wenn ich dir mit mein letzten, soo hertzlichen Addio ursach gegeben hatte deine Affecten mit so famosen extremitäten zu illuminieren. Du weist, und ich muss auch beuchten, das du soo wohl manchesmahl hüi und pfui bist, wie ich, undt wann du mich, oder ich dich offendieret haben, soo wohl mündlich, als schriftlich, und durch unsere nachfolgende conversation verzeiget haben. Wass auch die lötztere Historie ambelangat, ich dich mit vüll Küssen, undt Liebeszeigung deprecieret, obwollen du mir dergleiche exträmitätt gethann hast, die ich mit meiner Förder verschone. Wass aber die Bluteszeichen ambelang, verzeige mir, war si aus deiner, mit einer Ohrveigen berührte nasen, und nicht aus crudelen Wunden hergeflossen. 3. Ohrfeigen kleine habe ich dir gegeben, undt 3. Streich über dem Arm, das auch gezwungen und woho ich dich kniefaliend sambs denen meinigen umb gottes Willen gebetten hatte, dass ich in worten auch extravaganter, oder grob bin gewesen, bekenne, doch mein hertz fein und sensible darbey gewesen; beuchte auch, das mein düle, oder sage confidente arth, undt gewonheith dises hatte geübet, habe Sich aber tausendmahl umb Verzeigen gebetten undt (soo ich allein ein bchuldner bin) bitte noch, mein Hertz. Wass aber deine mir communi-

cierte gnädige Allbatur ambelanget, bitte, pretendiere es nicht von jenen, der welche dir sein Leben undt Ableben sacrificieret hatte, und der sich eine Ambition in seiner Ehre undt Seele machet, auch frembden zu dienen, undt seinen aschenzuseegnen machen, undt der nicht weis, wass die undanckbahrkheith seye. Du weist noch nicht, wass der grosse Gott undt der Himmell von uns geslossen. Ich bin dein einziger Ehegemahl, ausser welchen du kein besseren undt khein übleren nicht findest auf der Erde dein Lebens lang. Du weist, wiewüll hundert Tausend gulden auf uns, undt unseres mit Leben predertmeret seynn. Verzweifle auch nicht und niemahls, dann (obwollen geheimb) soo lang flehe ich den Himmell an, und beuhrhuige, das wann er auch nicht will, soo muss er uns erhören. Mir seyn beede zu gswindt affectuose, und weillen ein jeder Standt nicht ohne Leyden ist, soo misser mir unser Kreutz undt Leyden umbwexlen undt mitertragen. Du khennest mich, dass ich in einem augenblick der beste bin, aber der gseite gibt nach, darumb thue mich auch dir so treuhertzlich expectorieren, und obwollen das ich dich hin und das gehissen hatte, ich weiss doch, dass du mein Dame, mein Schatz, mein Frau, mein Weib und mein alte Paulindl bist. Dieses aber alles thue ich aus kristlicher Lieb, Eyd und mit Leyden deinen weiblichen swachen Affecten, undt bitte dich kniefältig undt erdönig undt mit Leydendlich (ohne drohen oder Vorcht) lasse dich in keinem Process ein, undt lasse dich in keinem gericht überreden, dann du werdest erfahren, dann du werdest, mein Hertz, erfahren, das alle jene, die dich darzu zwüngen, oder inflammiieren dein Hertz, unsere Feindt und neider seyn. Darumben, wass geschehen ist, soll nimmer geschehen. Erwarte dich also sambt deiner g. Frau Gräfin Schwester und meinem allerliebsten Herrn Grafen Schwaager, doch einmahl auf Bár in öllf Jahren, undt verbinde mich undt zwey hunderth Ducaten Straff, dass ich dir nichts thun werde. Meine Klaagen undt wehmut (soo ich euch alle bedienen werde können) vergösse, undt deine neue Lieb, Treu und bis an Todt beständige Affection hoffe und aus bitte. Und wass ist vor ein Gericht, oder hertz' oder gemüth, das wann ich dich lieben wüll, absprechen sollt können, wen mir Gott und der Himmell gegeben hatte. Bedenke derowegen diese matte, doch hertzliche Zeyllen und Buchstamb (weyllen auch ietzo das alltägliche Fieber leyde) und erinnere dich auf unsere bede Seele, Eyd undt beständige Treue. Bedenckhe mein höfliches undt mich allein beschuldigendes anklagen, der ich dich küsse, liebe, dir lebe und absterbe.

Dein mein Hertz

ergebener bis in Todt
A.

Eylends St. Jörgenn. 21. Aug. 746.

P. S. Keinen anderen Brieff habe ich nicht empfangen noch, als welche der H. Bitte mir hiehene gesendet hatt. Glaube mir, wann ich dich nicht lieb hätte (soo ich dich allzeith auch geliebet hatte das (wöhre) hätte meine affecten nicht also sacrificieren, aber glaube, das du

mir mit diser schändtlicher Confusion etliche tausendt Schaden hast gemacht, das ich versaumet hab mit dem Békásy, Stullweissenburger etc. aber gott sey ess befohlen, leyde es umb gottes Willen noch, und umb unserer beede rhu, darumben gebe deine Treue zu. Addio!

Ltár 1899/35.

Habe ich dir oder mit meiner Föder, oder jocosen Tandressen ursach gegeben zu einer Offension (ob wollen das deine contemptuose Föder und frembde sreibensarth mich nicht gering behüret und betrüebet) bitte umb Verzeiig, eich hab es alles aus einem guten, getreien, sanftmütigen gemüeth mich unterfangen zu thun, aber hinfielro werde es auch nimmer thunn. Ich halte dich noch vor meine Ehe consortin, und das auch nicht länger, als allein bis in das grab. Darumben scribe auch nach meinem Alt einfältigen Stylo, wie meiner Frau undt Weib. Ich weis nicht, warumb das du mich anderst nennest undt tractierest? Die Höfflicheith bricht keiner Föder den Spitz ab, noch der gemeiner Justitz eine Sharten veruhrsachet, auch die erb feindt brauchen ihre Conduiten. Wass mir gott gegeben hatt, werden die menschen mir gewiss nicht berauben, wann ich nicht will.

Wann deine Sonne ist aufgegangen, mein Hertz, ist die meinige auch nicht untergangen, aber es ist nichts neies, das die Sonnen auch eine Finsternuss leyden. Ist nicht alles Licht eine Sonne, und nicht alles golt, was glantzet. Meine Seele, mein Hertz, mein Blut, sollt rechen-schaft gegeben, wann ich dir wass übles gerathen hatte, die Zeith macht die schaaben allen sachen. Wann du dich (wie du sreibest) nicht ändern wilt, basta, werdet dich die Zeith enderenn. Das ist wahr, es seyn vüll in der umbständigkeit beständig, aber, und allein, ich habe mein Vertrauen zu dem, der die arcana allen Herten khennet, und von wem alle Shicksall dependieren. Wann ich zu allen predestinieret bin, soo soll alles geschehen, muss alle pfeyllen austehen mit dem Sebastiano, weyllen ich gebunden bin. Seyn willen geschehe: hier soll mich gott brennen, hier viertlen, hier nichts verzeiigen, wann nuhr ewig mir gnädig und bahm-hertzig ist. Meine Fata haben mich schon abmattet, meine Jahren, seindt gleich einer Swahne, mein Hertz werdet tormentieret auf dem letzten Tropfen wie ein Weinbähr Kherndl. Die crudelia von meinen affecten seyn über alle pein, ich will doch mit das beste golt, nicht nur acht, sonderen acht und achtzig proben austehen, undt dennoch keinen rost leyden in meinem gemüeth undt in meinen Herten. — Wie die Wierthin, die Frau Poitín soll courentieret werden, das sein nuhr accidentia, mein ilebe Paulindl, wann die Subtanz einmahl verständig seyn werdet. Die accessorien werden ihren Principalien nachfolgen, beswehre dich nicht indessen, und mich auch nicht mit den alten Oxen ihren schlechten Verkauf, mann hatt ihnen ohne den Zent einlegen, wie einer alter Brauth. All resto, wass meine divertierung ambelanget, währe die annembligste, die schönste, die beste, die gott und der Welt rühmligste, wann du nach

meinen gefallen, und ich nach deinem Befehl leben und sterben könnten. Die übrigen seyn all ordinaria.

Mehrer darf ich darann nicht schreiben, den so ich gespässlich etwas berühre, möchte dir einen üblen humor ursachen, darumben sweige. Aber meinem erbeindt verlange nicht eine Stunde, die ich habe mit meinem Fuss gehabt und annoch. Kein Slaff, kein appetit, keine rhue, meine tägliche haus ungelegenheithen etc. etc. wünsche grundtherzlich, das dir alles nach deinem innerlichen und erwünschten Contento solle ergehen. Beneide dir, wans also ist, kan nicht darvür.

Hoffe aber, das ich mit meinem Herrn Grafen Swageren werde können mehreres ausmachen undt wass von meiner swache möglichkeith und einfältige erfarenheith possible seyn werdet können aus Herten undt meiner Seele werde nicht ermanglen. Dann ich bin wie ein wax, wie ein rhor, wie eine Fäder zu allen wnn nuhr mein guter humor, meine ehr und mein gemüeth conservieret werdet. Du khänst mich schon, mein Hertz, wass brauch ich andere Treüe zeigen. Deiner G. Frau Swester, meiner liebster Swägerin, küsse die Hände, und mich einmahl wie allerzeith ambefehle.

Dein ewig getreuer

A.

Bár, 8. okt. Ao. 1746.

Ltár 1899/35.

Puncta.

Conventionis et transactionis inter Illustrissimum Dominum Baronem Ladislaum Amade de Várkony ab una et conthoralem ejusdem, Illustrissimam Dominam Baronissam Paulinam natam Venczl ab altera partibus, per mediationem Excellentissimi ac Illustrissimi Domini Comitiss Domini Josephi Eszterházy de Galantha Judicis Curiae Regiae (Titulus etc.) conclusae.

Primo. Visum est partibus ob quasvis inconvenientias evitandas, usque dum Deus aliter disponerit, ita ut nunc, separatim habitare.

Secundo. Licet quidem Domina Baronissa ad maritum suum 27000 florenos addidisset, nunc nihilominus eadem ex certis rationibus ad 24000 florenos condescendit, pro qua 24000 florenorum summa Dominus Baro onera successorum suorum ac aliorum quorumvis assumens bona Malomsokiensia et Marczaitöiensia ac eo applicata, ita ut nunc possidentur, cum universis appertinentiis praeter portionem Vág et diverticulum Csajtorjas tanquam eo non pertinentia et nec per priores hypothecarios Ignatio-Amadeanos possessa Dominae Baronissae pro plena ejusdem securitate, non solum inscribit et inhypothecat, sed et manibus ejusdem resignat et manumittit, legalemque evictionem ac onerum et debitorum, si quae ad haec bona contracta essent exolutionem supra se

assumit, ita quidem, ut infuturum etiam nullis Domini Baronis debitis et oneribus bona haec gravari possint.

Tertio. Memorata Domina Baronissa praedeclarata bona apprehendens sub suamque possessionem et posestatem accipiens, eadem titulo arendae Domino Baroni elocabit et resignabit, prouti actu elocat et resignat. Quae inhypothecatio et manumissio ac in arendam locatio de meliori etiam coram uno iudice nobilium et jurato assessore comitatus Veszprimiensis et altero itidem iudice nobilium et jurato assessore comitatus Jaurinensis (siquidem bona haec in duobus his comitatibus existent) praesente plenipotentiarario Dominae Baronissae, expensis autem Domini Baronis 26ta affuturi mensis Januarii et subsequenti diebus peragatur.

Quarto. Titulo annuae arendae intertentionisque Dominus Baro dictae Dominae Baronissae, annue solvet florenos 1000 cujus summae unam quartalitem, id est florenos 250 semper in festis natalitiis, aliam vero in festo S. Georgii, tertiam in S. Joannis Baptistae, quartam autem in S. Michaelis, festis, Szabatistyi, ad manus Dominae Baronissae, vel ea absente, ejusdem homini, deponere obligabitur.

Quinto. Si quolibet quadrante anni aut intra duas septimanas post singulum terminum Dominus Baro accordatam arendae quartalitem quacunq; de causa, praedicta modalitate non deponeret, habebit facultatem Domine Baronissae, propria duntaxat autoritate, bona Marczaltöiensia et Malomsokiensia fortiori etiam manu recipiendi et occupandi, Dominusque Baro sub poenis brachialibus, hujusmodi occupationem turbare, eidemque se opponere, non audebit.

Sexto. Prouti Dominus Baro, intuitu praetensionum suarum, quas in hac allatura, post fata Dominae Baronissae habere quiret, in praevio modo eidem Dominae resignatis bonis Marczaltöiensibus et Malomsokiensibus securitatem habebit, ita intuitu 2000 aureorum dotis Dominae Baronissae ad casum eum, si Dominus Baro praemorereatur obligatae, eidem in dictis bonis Marczaltöiensibus et Malomsokiensibus, quae plus valere perhiberentur securitatem constituit, ita ut praedictis 24 milia florenis, aliunde ad Dominam Baronissam, prouti nunc, ita etiam eorum pertinentibus, in casu eo, si Dominum Baronem praemori contigerit, etiam modo nominatam dotem, ex his bonis rehabere queat. Quae si non suffecerint, ad alia quoque Domini Baronis bona, Dominae Baronissae recurrere licebit. E contra, si Dominam Baronissam praemori contigerit, Dominus Baro, ex allatura Dominae Baronissae succedet virtute contractus matrimonialis, pro contradote, in 8000 florenis et in aliis 7500 florenis, ita tamen, ut ex integra 27000 florenorum summa, nunc relaxati 3000 floreni ex summis Domino Baroni competentibus defalcantur, adeoque 12500 floreni ad Dominum Baronem et residua summa praeattactorum 24000 florenorum ad Dominae Baronissae liberam dispositionem eaque non existente ad successores pertineat.

Septimo. Ab omnibus debitis et passivis oneribus, si etiam Domina Baronissa, in nonnullis obligatorialibus cum Domino Barone semet subscripsisset, eandem immunem Dominus Baro pronunciat et cum eatenus,

tum vero, si ex ratione plenipotentiae Domino Baroni antea tributae, nunc tamen cessantis, quaeipiam incommoda, pro Domina Baronissa enasci quirent, eidem indemnisationem promittit et obligat, et prouti quoad alia, ita in specie etiam, quoad integrum Gindlianum debitum huic bono investitum evictionem assummit.

Octavo. Quae clenodia prae manibus Dominae Baronissae essent, eadem Dominae Baronissae relinquuntur, argenteria vero, vulgo nachtzeug dicta, apud Dominum Baronem remansa intra spatium 10 dierum per eundem Dominae Baronissae bona et sincera fide restituatur.

Nono. In reliquo omnes si quae praeter praemissa haberi possent praetensiones, pro et contra habitae, in perpetuum cassantur et mortificantur.

Decimo. Dominus Baro, Dominaque Baronissa semet obligant, quod unus alteri nullas quoad personas suas et suorum aut res, molestias et incommoditates causabit, sub vinculo 1000 aureorum, ita tamen, ut quaelibet verbalis locutio, a quibus tamen maxime, si praedudiosa fuerint, abstinere debebunt, pro violatione hujus puncti non assummat.

Undecimo. Praesens transactio et conventio Dominae Baronissae in vernacula lingua est explanata et explicata, quae in triplici exemplari expeditur, ex quibus unum quaelibet pars ad se accipiet, tertium vero ad archivum praetitulati Domini Comitis Judicis Curiae Regiae assignabitur. Datum Posonii, die 24-ta Decembris, Anni 1746.

B. Ladislaus Amade.
Maria Paulina Weltziin.

Ktár 1900/14.

Mein Shatz!
Mein allerliebste Paulindl!

Wünsche aus grundt meines Hertzens, das du mit deiner schlechter gelegenheith doch vergniegt und glücklich arrivieret seyest. Ich bin nach deinem mir unangenehmen scheiden in die rhue resolvieret worden, aber noch mehrer unruhig gewesen. Umb 9 Uhr mich angelegt, und nach meinen wenigen, aber eyfrigen gebett Mess gehöret. Der Herr Stegner ist zu mir kommen, der auch nacher Skalitz heunth arrivieren und morgen fruhe widerumb hier zu erscheinen sich versprochen, hatt alles rationables und resonables declarieret. Wann er nuhr mit seinem Weib undt Khindt sich in des Herren Steppanovich sein gutt khann possessionieren, umb welches er auch nicht zu verdencckhenn ist, darumben die gantze sachen bestehet.

1° Das dein Plenipotentiari sambt deinen dem Herrn Steppanovich disponieren die 5000 fl. auf Interesse bey dir zu behalten, und genugsam Securität in eben diser Portion zu haaben, woho ich auch die Eviction über mich nheme als principal Venditor und verkäufer, wann seyn khönte auf 3 Jahr solte es bey dir auf Interesse lassen.

2° Dem Herrn V. Stegner die Aestimation juramentalisch voll zu ziehen nebst dem Garten und die Deterioration und wass bauth wahr

in gleichgewicht zu sätzen sambt denen Schaffen. Authentische resignation denen Verkauffern absolute auch von allem Brieff und literalia instrumente, den censum, das inventarium etc. etc. das welche dem Herr Advocat und Plenipotentiario soll accurate machen, und in dem Contract eine general Caution machen von Allem gutt und juridisch styliziren etc. etc.

3° Ein oder zwey Termin dem Herrn Stegner geben, damit das er das übrige gelt sollte bey lassen mit eben diser genugsamer Securität, und in 15 Tagen nach allen diesem sich nacher Skalitz, oder sonsten woho transfderieren, du dich aber, widerumb hiehero. Und einen guten Menschen zu der Wirtschaft, velleicht könnte auch bis dato ein von deinen Heyduckhen mit der Jungfrau Chatterle da bleiben nach deinem Belieben.

Und also diese seind meine geringe Considerationes, die dein Herr Advocat und Plenipotentiar auch in deiner Abwesenheith gantz gering khann verrichten. Du khanst Cartabianken, oder Albas hier lassen, und als dann feertig retournieren. Undterdessen khönnen mir umb gelt umb sehen überall. Werde auch hier dem H. Novocha ersuchen lassen. Dein Haus thue aber in allen Quall und Fahll nicht völlig aufsaagen, dann velleicht werdet es der Stegner auch aufnehmen, ötliche gulden seyn gering, 14 Tage wolte wenigstens Wein schenckhenn lassen. Pro Memoria. — Morgen erwarte dich auf ein kleines Mittagmahll und soo wollen mir mit kleiner und commoder Hofstatt mit dem guten Herten marchieren und meinen Nhamens Tag gleich mein geburts Tag celebrieren, und mehrer ursach geben der Welt von uns gutt und noch besser zu reden. Du siehest mein Hertz, das mein Hertz offenhertzig, und zu allen möglichkeiten inclinable ist, darumben verschertze nicht das Hertz, sondern conserviere bey einem guten humor.

Wann du dich ausgeschlaffen werdest haaben, werdet mich erfretien sambt deinen umbestechten Jungfrauen, die welche swehrlich das Principium halten: das der Slaff siesser, als die Löfflerey seye. Ja, aber au contrair, der Laufer sagt: sie brennen beede über ein nasses strohe, dann sie miechten und rauckhen recht. Addio, a revoir, dich küsse und lebenslang unveränderlich beharre.

Meiner allerliebsten Paulindl

dein ergebenster immerwährender

B. Amade.

Szennitz, 20. Juli 1748.

Ltár 1899/35.

Édes Szivem! Hivem Kintsem!

Mínémü versek szüetettek és nyájoskodást kényesztetnek ezen a barom goromba pusztai Parnassus hegyekben, engedelmdbüll és grátiádbüll, ha megbántásod nélkül történhetik, sőt önnön magad distractiójára és mulatságra, ime bátorítattam accludálni és némely szakoltzai Musáknak hízkeldő, tetszésekre alkalmas postapénz költségeivel megküdeni.

En ezen szempillantásban Isten kegyelméből szerentséssen eret vágattam, midőn ezekett dictálom. Kivánom néked is septemberi orvoslásod örömömre és contentumomra véghez mennyen. Ha Isten éltet, holnapi napon déllután Pestre szándékozom,

Maid desperálok, hogy annyi üdötül fogvást egy leveledett sem vehetem és semmi circumstantiáidról semmit sem érthetek. Nem tudom: az átkozott posta-e az oka?

Tegnap Gróff Schmeidegg és Schmeidegné, úgy Gróf Zichy János, még vadászni voltam, rajtam ütöttek, egész sötét estvélig nálam lévén.

Caeterum: Szent Mihály napra kegyes személyedett szívessen látom ide. Sz. Györgyre a szüretre, ha Komáromnak jönnél egyenesen Nagy-Szombatból. Közlebb esnék. De idein korán tudtomra add, hogy Almáshoz elődben küldhessek, de csak kitsiny compániával, mindazáltal, ha Nardl kissasszony (kitt köszöntetek) Gróff Nyárinénál fog maradni, tehát a Katiczát is fogom szívessen látni. Ezzel csókollak és örökös grátiaidban rekesztett, élni és halni kívánok.

Neked mint Kegyesemnek

igaz és tökéletes híved

B. Amade.

Iszka Sz. György 3-a 7-bris 1748.

Az angariádat csak itt személyemben letenném, ha megengednéd. 12 üngömet siettesd, mert mesztelen maradok.

Ltár 1899/35.

Méltóságos Eöcsém Uram! ¹

Csak látom én, hogy közel van az étélett napja et gens insurgit contra gentem et sanguis contra sanguinem, tapasztalom igenis nyomban, hogy csak competál vélem kegyelmed. hogy Amade és birkoznyi akar, mert minden ereit, fenyegetésit már egy marokban szedte, bátor én csak, mind az eöregh eösz Tobiás az kemencze mellet üldögélek es várom.

Ha kegyelmed bánnyával nem bir is, de csak tartozot de justo et equo házomnak tetejit felépitennyi, kegyelmed panaszolkodik, jajgatt, lármázkodik, ez énnkem fáý, ez énnkem competál kegyelmed ellen. Actio injuriarum ugy is eligh violentiákat elszervenvedtem, grádicshányásokat, kastelbeli részem hatalmas foglalásit, de él mégh az igaz biró, az réghi nagy Isten, az igasságh, noha ugyan kegyelmednek ad manum voltak maga hasznára is az materialiak es az mester emberek, egy ujall nagy lukat begyukhattnak volna, méghis én küldöttem tülem kitelhetött reparációra, kegyelmed is azt cselekedgye, az ki igazságos, mert hogy kegyelmed előtt öligh munka van, qui est causa causae etc., de unum faciendum aliud non omittendum, az cserétt nem hogy nem szokta kegyelmed, de vajda lehet benne, professor, doctor, azért ha ez megghtörténnék is, tudom, én huznám az rövidebb czedulát, de Isten neki és mivel ugy minden vágyodtása az volt kegyelmednek, hogy feyemen járjon, tapod-

¹ A levél éln: Igen Haragos Levél.

gyon, ezzel contentumát contentálhattya kegyelmed, elszenvedem, ugyis hozzászoktam, én ugyan keveset aluszom, mert az sok buh, gondoknak legyei (kit az nyóstén legyezők sem verhetnek ell) alkalmatlanitanak, de ugy tetik nekem, hogy kegyelmednek minden dolga álom, bár egyszer fölébredne, fölsörkenne. Caeterum csak mind gunyolás, contemptus egész levele kegyelmednek ámbár bátor, de hadgyán, ugy fenyegeessen mást, hogy maga megh ne ijedgyen, mert sokan bátron pökik az markokat, hogy az késértettül vagy lélektül nem félnek, azomban csak szellő zugjon, több van az gatyában, mint az calamusban marad, nekem más fegyverem nincsen, hanem Istenemhez fohászokodom, igasághomban bizom és sok iszonyu szenvedésimnek érdemében és koronázásiban, hadgyán, ha nincs hitelem? bolond vagyok, Machiavellus szívü. Az Isten és az üdö meghmutattya, az istenes attyafiságos alkutul, edgyezéstül valamint soha idegen nem voltam, ugy nem csak nem öletem, sütt kérem kegyelmedet, intem, tanácslom is, de az ki alkudni akar és az igaz baráthságot ölelly, le köll az fegyvert tenni, az ártolleriat vízben mertétnyi és minden ártalmas eszközöket az emésztő tűznek áldoznyi, azért non ver-bis Marce, hanem ore, corde, opere, mert az olyan színlett barátsággh csak judácsók, az mely is az egész Üdvözétónknek szenvedésének oka és kezdete volt, de bezegh fügefa koporsó volt a véghe és mivel tanítványi köttelességét megszeghte, az kárhozatt örökös kötele gyeheennában szoritotta.

Tudom ugyis, hogy azért semmit nem dissimulál kegyelmed, azért olly fullánk villám pennával írt, hogy Szent Simon Judás invitatioját ne observálljuk, nem is repetálta vagy adinvialta ezen levelében, de ha én nem megyek, bizony mások sem, ugyis az elementumok is ellenzik, kívánok azért édes mulathságot és compágniát, kihez előre is buzgó szívbül üdvözlök, aggratulálok és maradok

Kegyelmednek igaz köteles szolgálja bátyja

B. Amade László.

Pozsony, 20. 8-bris 1750.

P. S. Méltóságghos Hugom Aszonnak¹ attyafiságos complementemet ajánlom.

Ktár 1207. Fol. Hung. 2. 1900/11.

Dicsértessék Jesus Kristus!

Akartam tudtadra adni, hogy az Ur Istennek segécségibül annyira vittem az dolgot, hogy azon időt Istenn érnem atta, az mellyben meg akarom mutatni azt, hogy mindenkoron igaz anyád voltam, annak okáért Méltóságos nagyérdemő Cancellarius urunk eő Excellentiája kegyelmes engedelmebül irom és hagyom néked, hogy minden időnek hallasztása nélkül ezen mostan folyó holnapnak 24-dik napján éczakára ide Bécsbe felgyűj; mert ha azt valamel módon elmulatni akarnád és az ezen anyai szivembül származott parancsolatot megvetnéd, jövendőbeli örökös káro-

dat nem másnak, hanem magadnak tulajdonéhatnád. Ezzel Isten oltalmában ajánlak és maradok

Bécs, 14-a Julii 1752.

Igaz anyád

Simonchics Horvát Maria Rosalia.

(A borítékon: Monsieur B. Ladislao Amade praesentament. Presburk.)

Ltár 1900/3.

Nomine et in persona Illustrissimi Domini Ladislai Amade liberi Baronis de Várkony (Tit.) etc. egregius titulus coram venerabili capitulo titulus in forma solennis protestationis revocationis retractationis annulationis et cassationis detegit sequentibus: Qualiter praetitulatus Dominus Baro protestans, anno hoc currente 1752. pro die 24-a mensis Julii, per dilectissimam genetricem suam Baronissam Mariam Rosaliam Horváth Simoncsics Baronis olim Antonii Amade de praedicta Várkony relictam viduam negotiis. mundanis renunciare se seque apud sanctimoniales ordinis Sanctae Ursulae Viennenses ad quietiorem vitam componendo, eaque aeterna sunt quaerere volentem per literas materni affectus plenas ad archiducalem civitatem Viennam Austriae invitatus, dum omni filiali reverentia jussa materna executus quam celerrime eo applicuisset, nilque aliud quam omnem maternam gratiam semet hac occasione consecuturum, sibi vel polliceri potuisset, consequenter de instituendo quopiam seu contractu, seu amico tractatu, seu dispositione seu fassione quapiam ignarus, de nullo homine ad consulendum sibi providisset, mox die insequenti utpote 25-ta mensis Julii in praesentia Excellentissimi Domini Comitis Domini Leopoldi de Nádasd Cancellarii Hungarici Aulici et Magnifici Domini Caroli Nedeczky Cancellariae Hungarico-Aulicae Consiliarii, Illustrissimo ac Reverendissimo Domino Josepho Szentillonay Episcopo Arbensi et Metropolitanae Ecclesiae Strigoniensis Canonico, Reverendissimo item Domino Ignatio Koller, modofati Capituli Metropolitanae Ecclesiae Strigoniensis acque Canonico, patre Augustino Tieser ordinis S. Pauli primi eritimae patre Sigismundo Tarnóczy S. Jesu ac patre Severino a S. Josepho ordinis Sanctissimae Trinitatis religiosi protestanti Domino Baroni non constat, an plenipotentia? aut alia quapiam activitate? adstantibus in negotioque successionis ejusdem materno aviticae hic loci insperate Dominoque protestante Barone inparato nulloque proviso homine, nec quidquam tale in sui praejudicium agendum praevidente, temporeque ad sui pleniorum recollectionem destituto, nec ulla prorsus literalia instrumenta prae manibus habente assumptum semet ingerentibus, tractantibus et rem concertantibus, in medium prodit certae seu amicabilis conventionis, seu reciproci cujuspiam contractus vel maternae dispositionis aut fassionis cujuspiam projectum, quo mediante aes paratum, res aureae et argenteae pretiosiorque mundus muliebris in cistas compacta et e regno Hungariae educta, ad liberam genitricis Domini Baronis protestantis dispositionem relicta; obligationes

72 milia florenos efficientes sub plenam Venerabilis Capituli Ecclesiae Metro politanae Strigoniensis potestatem traditae interusurio duntaxat vita comite pro usu protestantis Domini Baronis relicto, portio denique Berencsiensis nec non possessio Tököld comitatui Nitriensi adjacens ac certa activa capitalia 9600 florenos constituenta si non inexigibilia certius tamen difficiliter exigibilia pro protestante Domino Barone. ea tamen onerosa sub conditione sunt destinata, ut idem lites adversus genitricem suam quocunque demum ex capite movendas sustineat ac oneri sententiarum satisfacere teneatur.

Cujusmodi instrumentum praecensita in se continens, protestans Dominus Baro ob particularem praelibati Excellentissimi Domini Comitiss Cancellarii respectum ac venerationem, ob filialem item qua erga dilectissimam genitricem suam fertur reverentiam inter incudem et malleum constitutus, non perpensis in ea perturbatione animi gravibus damnis et praepjudiciis sibi imminentibus cum protestanti Domino Baroni (uti praemissum est) imparato literalibus instrumentis ac homine ad consulendum destitutus, id quoque declaratum fuisset, quod si nunc assensu suo genitricis suae intentiones non secundaverit, nunquam adfuturam occasionem consequendo materno aviticae successione, cum denique propositiones suae haud acceptatae, multo minus vero projectum conceptus modificationi protestantis submissum extiterit, in spe et metu reverentialem constitutus, sua quoque subscriptione ac sigillo roboravit. Reversus interim ad propria saepefactus Dominus Baro protestans ac praeinsinuatam instrumentum penitus expendens, comperit idem testamento avi sui materni Baronis olim Joannis Horváth-Simoncsics contrarium, sibi vero et ex Dei benedictione ne forte nascituris successoribus suis tam damnosum, quam praepjudiciosum esse, nam 1-o in praescriptis 72 milibus florenis, vi testamenti, dispositio Venerabilis Capituli Strigoniensis prius locum habere nequit, quam post realem et absolutum ambarum filiarum Horváth-Simoncsicsianarum in utroque sexu defectum, quod testamentum juxta finales illius paragraphos, quemadmodum sub poena amittendae per infringentem portionis alterari nequit, ita Dominus Baro protestans, directus haeres et successor a cujus reali et evidenti defectu eventualibus successoribus praestolandum est a directione et dominio legalis et testamentariae successione suae removeri ac duntaxat pro usu fructuario constitui et eventualium dispositionibus subjici non potuit, tanto eminentius. 2-do quod assumpta per eventuales successores et praetensos dispositores de non periclitandis capitalibus evictione Dominus Baro protestans per omne inconcessum, etiam qua usufructuarius consideratus in jure et proventibus semet respicientibus haud esset securus. 3-o. Id quoque protestanti Domino Baroni non levi damno ac praepjudicio esset, quod adeo restricta, imo tacite in sequestrum sumpta, eventualibusque successoribus ante tempus tradita legali et testamentaria successione sua, ad sustinendas attamen lites maternas in genere et sine ulla determinatione obligatur. 4-to. Praepjudicat memoratum instrumentum Domino Baroni protestanti et testamentariae dispositioni avi ejusdem materni in eo etiam, quod licet quidem is successione filiarum suarum ita circum-

scripsisset, ut ex eadem successoribus suis acquirant, ac taliter auctam in illos transcribant, nihilominus Domino Baroni protestanti in praesentiarum usque nullum juvamen, maternum ad notitiam publicam isentienti, non modo spes adeundae successionis maternae aviticae, qua legitimo successori citra ullam falcidiam aut regulationem competens praeclosa extitit, ast ne id quidem per genuinam revelationem scire licuit, quin imo nec in praesens scire licet, quae et quarta fuerit haereditas avi Domini protestantis Baronis materni in filias ejusdem devoluta, quae et qualis substantia Comitissae Szunyoghianae, quae et qualis cum fisco regio hujus intuitu inita conventio, quae omnia ante institutum quempiam praetensum tractatum protestanti Domino Baroni qua successori legitimo genuine revelari utique debuissent.

Ne proinde praeductum factum protestanti Domino Baroni aut directis successoribus suis quoquo modo praejudicet, idem instrumentum successionem protestantis Domini Baronis involvens Viennae 25-a Julii anno 1752 emanatum per praesentes revocat, cassat, mortificat et annihilat, pro mortificatoque et annullato declarat, petendo pro futura Domini Baronis protestantis jurium cautela praesentem revocationem et annulationem prothocolo inseri ac consuetas literas testimonialis expediri.

Ltár 1900/3.

Illustrissime Domine Bátor,
Domine et Frater Colendissime!

Valóban, mint az áprilisi üdő vagy virágh vagy gyümölcs, olyan connexiója vagy on kegyelmed levelének, melyet sem megh nem érdemlettem, sem nem reméltettem volna. Azért is reménlem, hogy olyan Amade szívtűll, az ki jobban gyökerezi és mellyben belélat az jövendőben is, az ki olly buzgó és ájtatos affectussokkal ohajtya, kívánnya és aligh, aligh vácja gyümölcsét, talánd attul nem lehet semmi szívbéli ellenkezőket itélny, tartany, de mivel olly aspectusok és környüllálló, méltó és féltő következendőségek váró az szíveket nyukhatatlanettyák, mert már ex duabus praemissis csak lehet consequentiára argumentáldny, az várt örvendetes holnapok, aranyos órák elmúltak, sótt minden minutát olvasunk, ugy tettzik, hogy méltó respectusra való consideratiók serege nyukhatatlanettyák, az mindenkor áihatatlan és elmélkedő elmét és az meghfoghatatlan! Méltóságos Eötsém Uramnak köllenék ezeket meghköszönnny, anthemákat függesztenyi, áldozatokat gyujtany, búsulny, még másokat taxái, vexái és az jó szívek indulatit ball szórszálfeszegetésekkel vádollya. Azért ugyan, hogy régi calendarium szerént azt tartják némelleyek, hogy 1-ma Aprilis született a Christus; 8-a temettetett a világ, ultima ette megh Ádám az almát. Akár martiusi, akár áprilisi csikó légyen, csak nyérétsen és fitzkádozzék, csak szaporittya az ménést és. jó paripa lehet belőle.

Szegény első feleségem octoberben szülte Susika leányomat, kegyelmed is akkor született, azért octoberben már minden virágh ellenyészik, csak a leghjobb szőlő gyümölcs keseregh és könyvezik az sajtó és préss

alatt, haec sunt tantum capisitates purgentes, quas adhuc certe ungere debebit, tamdiu non desinam flebilibus et indefessis coelos urgere querelis.

Hogy telkén nem akar kegyelmed sellér embereimmel compossessor lenny? nem értem, mert minden földes ur bir paraszt emberrel, de nincs azon körösztisége. Appony azt adta, a kit én adtam és adhatott, azért vagy vegye igasságnak mértékjére vagy (hogy igéretének eleget tégyen) salva violentia alkudgyék másholt in aequi valenti vagy igasságomat ha keresem, ne vegye rosz nével. Litera cautat! Corpus violentiae sub sensus cadit, clavior sole iustitia est. Kérem is kegyelmedet, én rajtam ne practicállya patvariáját, engemet ne szurjon, ne sércsen, ne talántán tör-tényék, hogy videbunt in quem transfixerunt.

Kegyelmed sem Longinus, én sem Christus, telke sem Calvaria hegye, mert lapos! occupállya kegyelmed maga törvénytudását, pörkölc-ségít, szive bosszúállásit más objectumban, talállya megh szeme hunyó-réttásának czéllját másokon is, böcsüllyön megh engem, szeressen és jövendő circumstantiára is (nem mondom, nem kívánom, nem jövendő-löm) fatalitássára is, kémellyen megh, mivel ezerszer meghmondtam, írtam.

Nescia mens hominum fati sortisque futurae. Azért is az régi vers példabeszéd:

Quidquid agis, prudenter agas et respice finem. Nem mondgya: Quidquid agis, in principio, quidquid in medio, hanem respice finem! Akár haragudgyék kegyelmed, akár nem, de én mint eöreg attyafi azaz az eöreg attyafinak (a ki Amade Antal legheöregbikk attyafinak és most a familiában legheöregjebb attyafiu vagyok), merészlem, akarom, tartozom kény, inteny, javasolny, tanácsolny, szállyon szivében, lelké-ben, vegye jó néven és engemet ne contemnállyon, vexállyon, mortificállyon, mert az Ur Isten megsokállya, én boszút nem állok ugyan, de az én édes Istenemnek és bizonyossan ezerekben tapasztalt édes régi Istenemnek és Szüz Sz. Anyjának engedem, mert azzal fenyeget:

Vindictam autem mihi reservo.

Az Áron vesszeje, a Sz. Joseff bottya magátul meghvirágzott, a túskebokor magátul meghgyuladott, de ell nem égett, azok Isten természet szerént való kegyelme által, ezek pedigh Moyses respectussal viseltessék:

Quoniam non est impossibile apud Deum omne verbum.

Az vén, sterilis gyümöltstelen asszonyoknál már in terminis, in natura vagyon, hogy kiszárodgyanak és mint az gyümöltstöt nem hozó fa a tűzbe vettessenek. Mégh is Eörsébeth vén Zachariástul Körösztölő Sz. Jánost (ki mégh méhében per visitationem Mariae megszenteltetett) szülte, az ki az világh szabadétójának előljárója volt, talánd mástul is születethetik mégh Amade familiának olyan előljárója, hogy inter fami-liam non est natus major, inter mulieres Amadeanas haec per apodosim, caetera relinquuntur divinae misericordiae, illud potest adhuc nasci in hunc mundum, quod omnipotens manus eformaverit.

Én Sz. Antalban is, itt is az exequiához istenessen ájtatosan és talánd exemplariter ellvégeztem itten az vicekirály eözvedgységgh, gróf Illésháziné, gróf Eszterházy Jánosné, Csákiné, más méltóságos cavalerok,

dámák, gróf Keglevichné és dicasterialisták, az utolsó sok misékigh ajtatokodtak, meghböcsültek, complementumot tettek. Még az Balassa-ábrázatu Svarczí Eörsébeth leányasszony is, más egyéb is itt meghjelentek. Tavalý exequiákra is nem jött el Méltóságos Nagyasszony (kit tisztelek) Méltóságos Menyem Asszony is (kinek kezeit csókolom) inkább az bába thronust őrzí most, mintsem az kijárással magát fárosztaná, Méltóságos Uram Eöcsém pedig talánd ezeket magán egy minutáigh sem hadgya, mivel másképp is sem édes anyya temetésére nem járt, sem octavájára, sem harminczadik napjára, sem esztendejére, sótt édes atyámat sem gyászolta kegyelmetek Schlosbergné hugom asszonyall.

Az pörökhöz én nem csak coopertát, de fasciculosokat is attam, bizonsága Bitte uramnak recognitioi és ha szükséges patron, mindenkor ad licita, necessaria, convenientia áldozok; reserváloim mindazáltal levelét kegyelmednek, hogy ilyen observatiója vagyon transactióknak és így ingerli és ségétí eöregségemet a familia fárotságiban, soha egy kr-t sem adott Uram Eöcsém semmi pörköltségimre, ha pedig ennek előtte valamit használtam, sok véres verejtékim, nyukhatatlanságim és életem rövidségimmel bőven meghadtam az árát, megfizettem kegyelmednek, ha pedig sok pörököt familia nevével kezdettem, esztendőként folytattam és nem nyertem, még csak egy szarka postának az árát sem olvastam.

Congregatióknak az pénztí hogy kifüzette Uram Eöcsém, köszönettel érttettem. Fason eb pedig hogy sükett, sajnállom, terhére vagyon, noha Pauluska is sükett volt, még his personalisságra vágyódott, leghalább hogy ell ne veszssen, recommendáloim.

Köszönöm azonban kedveskedésínek ígérítí és csak egy-kétt jó szó is előttem annyit tesz, hogy ezer obligatióval fogadom. Caeterum kérem Eöcsém Uramat tovább is, ne hidgye úgy ell magát, ha jó dolga van, ha boldogh, ha szerencsés. Fortunam reverenter habe, lubrica etenim est, nec invita teneri potest és szánokodgyék az én boldogtalanságomon, ros sz dolgomon és szerencsétlenségemen! Így panaszkozí és fohászkozí ad Superos

Illustrissimae Dominationi Vestrae
Posonii 29 Apr. 1755.

Servus obligatus et frater
Amadeus.

Ktár 1900/11.

Méltóságos Báró Uram!
Kedves Uram Eöcsém!

Valamenny bötüit, annyi confusiomat és contemptussumat olvasom, de hadgyán! Bécsi úttýához pedig kívánok contentáló lépéseket. Az originális vásár privilegiumokat pedig, ha itt vadnak, kikeresem, mert kételked, ha nintsenek-e az leveles ládáimban posony barátoknál és valamint mindenkor minden jókat jóvendöltem az vásárokbúll, úgy szintén non vanus, non levis augur ero. Több minemü levelekre léssen pedig szüksége, megértendem és ha azzall is hasznos és jutalmas tetzésére lehe-

tek Méltóságos Uram Eötsémnek, eljárók mindenkor az orromra fitoré-
tott kötelességemben és mindenkor szüntelenül unszólo tartozásomban.
Caeterum az az nagy dolgokra applicálandó deák példabeszéd: Clara
pacta boni amici, nem érdemli meg az nagyszombathi 12 f. cathgoriáját.

Csak tessék Verebely, más vagy valaki kezéhez szolgáltattny, én
semmiben sem irtózom, nem idegenkedem. Kerekes pöngöim pedig, hogy
nekem nintsenek, az nem újságh és fényesebb az napnál, de hová tettem
is, az is constál az nap világosságánál, quia loquitur mundus, deprædi-
cat orbis. Az mennyire elköltöttem is, sok mértékkell több hírt, nevet,
dütsősséget szerzettem az familiának, mellyett az hatt vagy tizenhatt
Amade sem cselekedett talánd!

Azonban ha Vörös Bálint Uramra némelly vöröss képeket áldo-
zott is Méltóságos Uram Eötsém és ennyhány aranyos kosárban, némelly
tuczett Bálint almával kedveskedett is, transeat! de én calendariumban
sem találok anny nevelt, hány bíróra, prókátorra és egyebekre költöttem,
de talánd akkor is többet járt Uram Eötsém sétálny Pestre és engemet
saitolny, mint sem tanulny és pénzemet útólsó fillérig elnyervén, az
enyimbüll könnyen költhetett. Az esztergomi levegőég is többítette sok-
szor a haszontalan költségett Gróff Mihály deák urammal. Hogy pedig
avvall az híress és mégis ismértlen Ocskay Juliannával alkudgyam? non
entis nullae qualitates. De már Konde Miklós uramot kértem, hogy ira-
tassa és föstesse le és úgy praesentalom a király táblának. Végezetre
nem csak 100 ember vágó rétt, de mindenemet is ajánlom tetzésére és
olly igaz szívem vagyon, olly generosus hozzája, hogy kész volnék áldo-
zattyára meggyúitanny, de mivel tudom, hogy az illyen véni ősz,
köhögő, pöhögő, tseszegő, tsoszogó emberek csak csufjára vadnak az
iffiaknak és mennyre tovább nem szünik Uram Eötsémnek gyalázása,
kissebbtése, csüfolódása ellenem, annál több ösztönt ád és buzgósá-
gott, hogy N. Sz. Jánost, hírnévnek bizonyos bainokját tisztellyem és
szörnyebben áitatoskodgyam. Nintsen azomban, mit vessen szememre Méltó-
ságos Uram Eötsém, mert ott az nedvesség, itt az szárazságh, az allföld-
döny sem börom, sem kenyerem, sem szénám, sem abrakom. Parendum
fatis! hogy magát megalázza, szivességgell értettem és ámbár ellapadtak
az drága és magass fügefáim, mégis a legmagossabb tövire hágok és
onnand vigyázom Zachaeussal és onnénd ugrom le, így feyezvén.

Méltóságos Báró Uram Eötsémnek

Baár 10. Aug. Ao. 1755.

Mindenkori köteles szolgálja attyafia bátyta

B. Amade László.

Én mind lauruss, mind olajágra kész vagyok, voltam, leszek is!
de én bizony sem az alkudandó méltóságtól, sem semmi birótól nem
irtózom, adgya Isten jó végét mindkéttr részre, mindkéttr felül! Ez után
lesz módodom Daszti felé sétálny. De csak nem érdemlettem anny persecu-
tiót. Míkor utólszor is Bössön voltam Angelica áldozására, csak úgy
bántak vélem saecularis eörökömben anny cseléd és nép előtt, mint
valami jövevény idegen alacsony emberrell, én is úgy megaláztam maga-

mot, süvegöltem erőssen, öszvehúztam vontam-magamat, mint a kinek sententiát dictálnak! de hadgyán.

Valami 20 vagy több mérő abrakotskámmal tartoznék Uram Eötsém, bizony certo certissime superlativo nagy szükségem volna, kérem méltóztassék megkülöden, igen obligatur.

Ktár 1900/11.

Isten áldja meg Kegyelmedet!

Ugyan hanyatt dültem, midőn vettem Kegyelmed acclusáját, hogy a marczaalltheői tisztartónak a mostanyi esztendővel és az mostanyi beadott accludált számódással még esztendőbéli számódása hátra lett légyen. Ugyan van-é Istene és lelke Kegyelmednek? és hogy várhattya Kegyelmed áldássát magára és magához tartozandóra?

Kegyelmed argumentatíóit már régen hallottam! Kikre haszontalan már felelek és mái naptól fogvást örököszen szomjuhozzék is pennám? de soha egy mártással is szomjuságát ell nem oltom, mivel engem Kegyelmed per Apocalypsim et allegorice vet okúl (hic opus, hic labor est) Unger Jóseff uramot elküldöm Kegyelmed exactori autoritássa alá és magam magamat örömet fogom ítéltetny.

Már egyéb hátra nem volt, hanem enyhány lóra való takaróm, azokat is zálogban vetettem a napokban.

Én, noha Diocletianus nem vagyok, de legyeket fogny nem akarok. Azzal árnyékozzák és vakittyák megh ép és előre látó jó szemeimet! de tudom azt, hogy tiz anyi pompával éltem otthon, mind itt Posonyban, méghis elég pénzem volt. Profióit köll csinálny egy ilyen urnak (mind én vagyok) hasznos szolgálattýábúl, szolgálattýának böcsületébúl, böcsületének hasznábúl és hasznának áldássábúl. Reflectállya magát deák csinált verseimre és azt függesze böcsületének, lelkének és áldássának eleiben, mindenek jól fognak folyni. Memorare novissima tua, strictissimo etiam juramento confirmata et in aeternum non peccabis. Nem köll páros feleséghez embernek is elosztany (quia duo impar faciunt par), hanem párossan köll olly pár nélkül való urának (kinek Kegyelmed soha mását és párját föll nem talállya) egy szível, egy lélekkel és kettőnek is egy testben hasznára, éjel-nappal szolgálny, izzadny, fáradny, elmélkedny, imádkozny és szeretny és félny, mivel et timor et amor ingeniosus. Engem pediglen üssen megh a haragos, szegletes és mindenféle menykeő! ha soha Kegyelmednek vagy szükségemet panaszlom vagy pénzt kérek, mert olly szolgálóm előtt jobban szégyenlem, mint sem ezerhétszázeötvenhat méltóságok és nagy urak előtt. Quae utilitas in sanguine meo? Sanguis meus super vos et filios vestros.

Mindennek és magának is minden jót kívánó A. m. p.

Posony 28-a Martii 756.

(Kívül: Par literarum Domino Bite, die 29-a Martii 1756. scriptarum.)

Ltár 1899/35.

Alólírt praesentibus recognoscálo, hogy Méltóságos Báró Amade László Uram eö Nagysága (tit. etc.) Istenben boldogult Wetzl Paulina névü második feleségét igen jól ismertem s jóllehet hallottam vala, mintha egy korban titulált Méltóságos Urat elhadta volna, mindazonáltal tudom, s láttam, miolta eö Nagyságha itt Posonban lakik, mint-hogy csaknem minden nap hol tisztambul, hol egyébkint tiszteletire voltam eö Nagysághának, hogy a Méltóságos Aszony gyakorta töb üdökig is itt vala s eö Nagysághával együtt laktanak, minden jó értelemmel s egymáshoz való tisztelettel s egyességgel éltenek, de kivált a Méltóságos Urnak tellyes hozzája való szivességét, indulattyát s kedvezését tapasztaltam, a minthogy jószágira, Bécsben és máshova is elvitte eö Nagyságha maghával s töb üdökig oda múlattak; tudom azt is, hogy mind annak előtte, mind akkor kivált, a midőn halálos ágyában eset volna, semmi kölcségeknem nem engedvén, saját quartelában minden szükséges lelki s testi orvossokkal és szolgálatokkal provideáltatta, sok Méltóságos és egyéb Aszonyságokat, az kik consolutiójára lehetek, hozzája invitált és kért, egy szóval mindazokat, a mik egy Méltóságos házas férfinak kötelessége, véghez vitte, a minthogy böcsületessen ugyan Méltóságos familiájának criptájában el is temettette. Mindezek hogy úgy és nem különben történtenek, magham tapasztaltam és szememmel többekkel együtt is láttam; mellyekről is adván ezen bizonyásghtevő levelemet. Posonban 9-dik 9-ber. 756.

Bátsák Josep.

Ltár^m 1900/3.

Áldgyon Isten édes Pitzinyem!

Mivel punctumról punctumra^m nem feleltél és olyan feyess vagy, szomoruan essik, azért én is rövideden felelek.

Reménem NB. hogy eddig vetted az posony ember levelét, mert nekem írt, hogy írt oda Gyórré és *Miticzki Julianna név alatt*, azért az Istenért, a postátt jól megkeressed és megérted belőle, fáradott is benne accurate, mint emberséges ember, azért ha akarod, ahoz tartsad magadot. Én több irgalmasságot nem tehetek és szivesen anny expressus embert küldök.

Ellválík még is, talánd ünnepek után Marczalltőre megyek, lát-hatlak-e vagy nem? de Gyórrött absolute meg nem állok.

Magad dolgát úgy végezzed és rendellyed, az mint egészségedet és betegségedet érzed, okossan és titkossan.

Én, ha nem láthatlak is fohászokodom és imádkozom és imádkoz-tatok éretted. Szegényeket étetek és alamizsnát adok.

Kérlek, okoss titkoss expressus általl tudósíts és írdál nekem és akármit, de küldgyéll valamit.

Ezzell többet nem irhatok illy étzaka, hanem édes annyád asz-sonyit igen igen szépen köszöntetem és szerencsés somody utatt kívá-nok és igen kérem, hogy beteges eöregségemre nálom hadgyon, én is megajándékozom és a többi.

Betegséged üdejére jól vigyáz, hogy vagy előbbi vagy utóbbi költség és historiában ne essél és eszeddel állj: Jó hív okos társott keress és így áldgyon meg az Isten és az Boldogságos Szűz Mária. Így áld és kívánja

az, a ki.

Mit írjon azon ember nekem, ime valóságos levelét közlöm: recommendálok, *hogy olvassad ell szórúll szóra és ahoz alkalmaztassad magadat* és vissza küldgyed azt is, kitt neked írt, én is megküldöm.

Ell ne felejtse a postát jól föll kerestettni, azon titulus alatt.

Portékádról jó rendelést tégy és nékem mindenkéül valósággall írjal és informallj. *Isten hozzád.*

(Kívül: Egy énekett is küldök, noha még nem kész egészen, arra az nótára: *Édes Du Du Dudúskám*, olykor eldudulhatod, édes Pitzinyem.)

A levél melléklete:

Noszsza bizony te szivem, Mesterházy Sára!
Hadd ell Győrött lakásod, jőj el hozzám Bárra!
Szép Bodó Theresia! ohajtlak, jőj bár, bár!
Nevedrül fohászkodom! készen vár Bodó bár.
Édes kintsem Paulina! ezeknél szebb, jobb vagy!
Azért kérek, javaslom, engem holtigh ne hagyj!

Ktár 1900/14.

Áldgyon Isten minden jókkal!

Megálmodtam; úgy segélyen! hogy tegnap levelem lesz, holott majd lebetegedtem, epében és méregben, hogy olly sokáig semmi választott és tudósétást nem érdemlettem.

Sajnálám torok fájását és egyéb betegeskedésedet, ha kő, aczél, török, pogány volnék is, nem hogy az nem volnék vagy nem vagyok. Az Egek Istene és Teremtője gyógytson, vigasztaljon, még ez után lész szebb, frissebb és életre kedvesebb, az ködöss üdő után jön a nap fényesebben. N. B.

Én bizony még most sem tudom, holl lakoll és mitsoda külső városban, új városban-e vagy a pusztai kapu előtt vagyis holl tatárban? hányadik ház, mitsodás, mellyik utzában? ugyan egyszer írd meg okosan, mert egészen elbolondítasz.

De azt meg nem foghatom és nem approbálok, hogy illy lármás háznál szállasz, hol minden jövevény és landikocsis szál, ennek köll más csufos okának lenni!

Előre megírom, hogy a jövő hetfőn, holnapután az posta dilisenc szekér által küldök egy vörös, kopott iskátolat, a kibem pamuk között leszen számodra hatt arany, az annyádnak kétt arany, kitt is minden böcsülettel köszöntetek, talánd elég emberség és egy süttetre ilyen lepény! jól köll a postára vigyázni kedden. N. B.

Hogy ide jöhess vagy véled szemben lehessenek, először írd megh. kivel jöhetsz, az ki olly meghitt személy vagy barátod lehetne késér-

tésedre? hogy jól megrághassuk a dolgott, mikor lehetne? miként, mit kívánna a kocsis és egy nap jöhetne? mert okossan köll fölvenni. NB.

Az ugyan igaz, mitsoda szép affectusokkal írtad leveledet, arany bötött érdemlennie, ha a jó szív is olly hív és kegyes volna, mint az calamus, úgyis sokat gőzölög a szívem és fejem és holtig fog, még élek, még bennem a lélek, csakhogy nem lehetek mindenkor, mint a boszúálló sas fegyverben és mégis, az hiteles vörös levél hitetlenül elmarad, többször nem írom, nem emlétem, hanem várom! mert NB.

Válaszodat várom és Istennek ajánlak.

Die 6. Febr.

Nints neve.

Ktár 1900/14.

Édes Pitzinyem!

Mivel látom, hogy a sok írás és a sok firkálás nem téssen annyit, mint egy óráig való beszéd.

Azért alkalmasnak itélem, hogy véled beszélhessek és a többi.

Küldöm azért Dallost titkossan, hogy hólnapután fogadgy egy könnyü szekerett, de födelessett és jő hozzám *ebédre Horváth Kémlye* nevü helységben, hogy az Pitzinnyemmel szemben lehessek.

Ezen helyett alkalmasnak itélem, mert nints úgy az ország úttyában.

De ottan csak azt mondgyad, hogy Posonyban jösz és Mosonyigh fogadod, noha ez egy mérfölddel közelebb.

Én öreg napjaimra is nem sajnálom éretted az nyughatatlanságot.

Ha gondolod, hozd ell az annyádat is, hogyha nem, maradgyon otthon.

Minden költséget megfizetek, eszedre bizom az dolgott és szivesen elvárlak! Áldgyon Isten.

(Kívül: Tennap voltak csallóközö emberek és vörös vendégek Györött, nem tudom, ha vagy téged vagy az Bada Pannus nemzetségett nem látogatták-e meg, holl szállottak? Akartva: nem írtak általak semmit is: *erre arra, értsd rám.*)

Ktár 1900/14.

Áldgyon és tartson az Ur Isten!

Örvendek, ha szerentsésen érkeztél, de igen, igen sainálom bádgyadságot, erőtsésen meg az, a ki legerőssebb.

Hála Isten! hogy a Dallos egyszer megjött, az nagy költségett megtette és az confusiót.

Én magamot erőltettem itten vagy másfél nap, de a sok gond, bú, keserűség, rendfenség, boszúság, vexa, mortificatio újra az ágyban vert, én bizony éltemet sem kívánom, csak egy sincs körülettem, az ki ápolgattna vagy dajkálkodnék körülettem.

Az a küldött szakács csak ollyan, mint maga, köszönöm azt is.

Szomorkodom azonban, hogy azt hallom, hogy minden leveleimet

mássall közlötted és olvastattadd és igen elhiresítettél az anyyáddal edgyütt, kirüll többett nem irok, de én szenvedem és kesergem.

Más hirekett is tudnék írnya, de nem akarom magamot búsítani és kinozni, ezek nekem nem tetzenek, de eljön még az üdő.

Tudósécson azomban magárúl, mint vagyon és dolgairúl s az ott való hirekrüll.

Az ősz haj elveszett, bolondúll atta az a részeges Dallos estve kezemben a levelett, ha én az én feyemet egy papirosban elküldhetném, elég ősz höjat küldhetnék.

Ezen embert meg köll jól tanéttani, hogyan járjon és viselje magát. Ha szakácsnak vagy más cselédnek hírett hallja, megírja.

Reménlem vette postán levelemet Posombúl.

Az élő Istenért kérek, ha levelemet nem olvasod vagy másnak adod és ennyi bút, galibát és kinokat okoz, mi lesz ezekben, engem mindenrüll Isten és lelked szerént tudósíts.

Ktár 1900/14.

Isten áldgjon bennünkett!

Micsoda szívességgell akartam veled lenni, ezen először írt levelembüll megértheted, de az üdő, az utak és az istentelen széll, kétt Dunán által és bádgyadságom nem engedi, mert ugysegillyen! sem nem ehetem, éppen nem alhatom, szomorkodom, boszonkodom, ha vass vólnék is, el köllennék romlannom, szánakodásra méltó az én jó szívem.

Én nem tartozásbúl, de keresztény irgalmasságbúl, igaz jó szívűbül, mindent cselekeszem, kő vagy, ha nem tapasztalod és meg nem isméréd.

Sajnálom házi galibádat, én nékem anny van, mint a tenger, ha esze volna valakinek, most inkább elő venne, hogy sem galibáskodnék.

Kérek az Istenért, ne boszonts, hanem punctumrüll punctumra felelj, mert a guta is megütne, sem az vasasokrúl, sem az előbbi kedves társodrül nem felelész, azt hallom, Semberger leánnyal falura mentek és a többirül.

Ha távozik tőled, az ki útra készüll, ki lesz melletted?

Irtam már azon embernek, többett ne írjon.

Mitsoda férfi kesztyü légyen? Jobban tudósíts!

Melly leveleket írtam, visszaküldgyed, hogy kézben ne akadgyanak, specialiter recommendáalom.

Ime egy memorialist titkon küldök, lehetetlen, hogy a tükör világossab légyen, csak titkon jól megértse és többször is forgassa.

Csak azon aggódom, hogy *korán* vagy *késő* ne légyen.

Bárcsak előre egy ebédet vagy vatsorát ehetném valami titkoss és okoss harmadik helyen, beszélges a Dallossall.

Ezzell Isten és a Sz. Anyya áldgjon! Igaz szív és lélekbüll óhajtya és kívánnya. Az almáért és schifliért csókollyak.

Vallyon nem voltak-e báriaktúl visiták vagy köszöntések? *igazán informállyon a Pitziny.*

Ktár 1900/14.

Isten minnyájunkkall!

Uyra! anny vexáim vóltak az győri históriákrúl és pedig nagyobb helyekrúl, hogy az hidegh vereitégh is kiverte lapizkáimat, azért üsse meg a part a kuttya szürke gaz istentelenségekt! és a régi isméretségeknek gyilkosságát! bár soha sem lett vólna! a *többi közt* keseregvén a Mesterházy vagy más barátság és ezért is *megjövendöltem*.

Minden hitt, átok, esküvés mennyen arra visza, az ki hitétt, átkát, esküvését úgy vallotta, föstötte, színlette, kuttya szürke teremtette! az üdő megmutatta, meg is mutattya! de én szenvedem, pirúlva, gúnyolva az érdemetlenségnek szégyenét, gyalázattját. Több győriek is itt vannak és nevetve, megvetve gúnyolnak, úiyal mutatnak: pfui! szégyen!

Sok szerencsét az nyert arany órához némellyeknek, énnékem is volt ennyhány száz arany nyerességem és van 28 órá, nem tudom egyre mutattam, mutatók.

Ezzel kiki számot adgyon, az átkozott magárúl én is.

Pos(ony) 28. Jan.

Ktár 1900/14.

Isten áldgyon minnyájunkat.

Én harmad napja, hogy heverek és kesergek sok boszuságimban és gondolatimban, nem is írhatom le, olyan vagyok, mint az remete kuttya vagy a barátok szamara.

Az dolgok és az üdők nem jól járnak, ha úgy vannak. Istentelen calendárium!

Csak bétellyesedik az én prophetiám és jövendölésem? adgya Isten, hogy hazudgyak, elegett cselekszem nem igasságbul, hanem irgalmasságbul: ez a bérem! Oh Istenem!

Ha nem tudad leveleimet megolvasni, mért nem mondottad, háladatlan lélek?

Ha fogattál-e okos szolgálót? ki lesz véled és ki van most is? neheztelem és nem aprobálom, hátha anyád elmegy?

Ha ismerkedtél-e valami hív személlyel? írd meg és tudósíts.

Hogyan gondolkodol jövendő dolgodrúl és az sérésedtül való menekésedrúl? Itt az országban akarsz-e vagy másholt? ha módot találnál, jobb volna. Irgalmasságbul tanácsot adok és segítlek.

Már az tudva való ember ellment, kirül Posomban beszéltem, ha választott ád, megírom.

Magad is egy jó isméretes, jó levélhordozótt keress és írd, én megfizetem, *de okossan megtanésad*.

Az németek azt hallom rabok, nem is mennek táborban.

Postán Posomban ne írjon, hanem inkább expressus embert fogadgyon.

Mivell anny istentelen históriákott hallok, én nem megyek Marczalltőre, inkább annyra kerülöm ell Győrrell edgyütt, mennyre szem látt.

Ezen Hodossy nevü emberemet jobban meg köll tanéttanni, meg is ajándékozni, jó is tartanni, de meg nem részegittenni és siettetni.

Semmi cselédem nints, egy gaz szakácsott és ringyótt küldött az

istentelen Balássá; nem is láttam őket, mert bánatimban heverek és visszaküldöttem.

Az gaz Ludvik és gaz vénasszony veti az ágyamat: a Balassané ollykor. Négy napja tisztált sem vettem, nem ehetem, nem alhatom absolute. Istenem mentsen meg a gutaütéstüül. Most jutnak a nyári históriáim eszemben és szívemben. Én Istenem, én Istenem, én édes Istenem! sok ezerszer fohászokodom deákull: Jesu fili Dei, miserere mei!

Többet nem írhatok, ezt is éjféلكor írom és bádgyattan, de még sem járnék a Kalváriára.

Ha tetszik, nékem *punctum szerént* választott adgyon, ha nem, nem tehetek róla és hadgya abban, én ugyan hív vagyok, mint a vass, de nem idegen nemzett és imádkoztatok éretted.

Ha enny historia, habozás és boszuság, keserüség és ezer vexa, mortificatio nem ölna meg, azon aszonyi arany órát elküldöttem volna egy iskololában piros tyukmony helyett, csak költsön is, hogy az órát legalább jobban tudná, de ellidegenettem, elkiserettem és ha Isten ezen nyavalájából kigyógyétna is, még gyilkossabb léssen, mint sem volt, de áll az hálaadó Isten!

Ktár 1900/14.

Méltóságos Báró Eötsém Uram!

Nem igen jó szelek fújnak Pest felül! van három esztendeje, nem vettem Adonyi uram (ki az giferi causárúl semmit sem ír) levelét, hanem ma ebéd tájban, midőn harminchat óráig a vén Tóbiással szemeim fáj-dalmi és megevesedése miát a napot sem mertem nézni. Tessék azért Uram Eötsémnek a familiát tekinteni és fáradozni és költeni. Elég volt én tülem harminc enyihány esztendeig fáradnom s költenem, nyukhatatlankodnom. Mert ha kezemre, lábomra, fejemre a Mercurius szárnyait függesztették volna is, elég lett volna nemzetünk szorgalmatosságának sebességére. Ha Uram Eötsém annyit fáradott volna az régi származandóságunk hasznára, mint vadászatnak és egyéb nyukhatatlanságinak fáradságiban, magának is, nékem is életemet hosszabbította volna és nem köllött volna annyit sem orvosokra, sem orvosságokra költeni. Talán Uram Eötsém meg sem ösmeri már az alább írtnak sem nevét, sem érdemét, sem vérségét.

Kérem azért tréfára ne vélye szívességemnek intését, hanem fáradgyon s nyukhatatlankodjon, kölcsön és közöllye másokkal is, mert én már sokáig úgy sem élek, de meg ne bányák a következők. Követem azonban, ha ezzel vétettem.

Hallom azonban, hallom, hogy jobbik pej csikóit többekkel is árúban eladta, a mit Győry bíró uram is hallom, hogy vett volna közülök, ha úgy volna, igen sajnálnám és ha még egy pár is legalább még az bösi mezőt enné és az Csilisz vizét inná, az szerént:

Pabula gustassent Troiae Xanthumque bibissent.

Bite uramnak megparancsoltam, hogy megalkudgyék és azonnal megfűzesse, hadd maradjon az atyafiak között még az lovak-

ban is az atyafiságh és legalább az oktalan állatokban is maradjon benne az az véksó érdem, hogy azok vezessék holttestemet koporsóban és halálos síromban.

Hallom azonban, hogy ottan az arany kertben sok ízes vendégség, egyesség és szíveség volna. Csak azt sajnálom, hogy nem abban az companiában való vagyok, had mulassák ők magokat, kívánok sok vég napokat, áldgya Isten minnyájokat. Mert oda fris, egészséges, eleven és jókedvű kívántatik, én pediglen már csaknem megfúllattam, csaknem megvakúltam, csaknem háromszor a vízben nem haltam és többször is meg nem hottam. Légyen a te akaratom! Méltóságos menyem asszonyt tisztelvén és szívesen azt óhajtván, hogy az új római apostolkodásból való tanítója, azoknak, a kik iffabbak és ártatlanabbak nálomnál, az szent, egy és vitézkedő anyaszentegyháznak, édes apostoli hazánknak, édes föl-séges és királyi anyáknak, édes fiainak dűcsőségre, pártfogására, nagy hasznos szolgálatira, örö mire és vidulására tanitassanak, tanullyanak, öregbedgyenek és mint az édes olajfa nevelkedgyenek! Csókolom és ohajtom! ebben az egyben helyhezettvén minden hit örömet, akár alább írom magamat, akár nem, úgyis fényesebb a napnál, hogy ezeket jobban senki sem ohajthattya, hanem: én!

Méltóságos Báró Eötsém Uramnak.

Ktár 1900/11.

Méltóságos Báró, Bizodalmas Jó Uram Eötsém!

Mi végre tartattatott főképpen az utóbbi generalis nemes vármegyének gyűlése, nem kétlem, eddigh az közhirrül is tudny méltóztatik, méltó szánakodásra gerjesztetett minden hír s igaz hazánkfia Felsőges Aszszonyunk az hosszabb háborúvall okoztatott, súlyosbb terheinek szemeink eleiben világos terjesztéssévell, azért is nem hiszem, hogy valaki találkoznék, ki minden tehetségét fölládozny és egész erővell segítségüll lenny nem igyekeznék. Számossabb kész pénzbeli subsidium öszveszerezett, nem csak a szabad királyi városokbúll, de privative is a közép és respective alacson renden lévő személyektüll és hat, tiz, tizenhét és hús aranykát is, kiki a maga tehetsége szerént akaratos készséggell ajánlottak; gyalázatunkra válnék azért, ha mi egyedüll a választott hiveknek számábúll elmaradnánk s mivel pedig Jeszenák János Uram is az Páll bátyáváll egyenlő akarattall 150 aranyot már effective kifizett, ugy itélem, hogy jó volna kettőnknek is vagy 50 aranykát in concreto adny, valamint hogy azért ezen dolgokban minden készségét és szíves válaszáat reménlem, ugy (Méltóságos Menyem Aszszonynak kezeit csókolván s egész Méltóságos Házát atyafiúságossan tisztelvén) tartozó tisztelettel maradok

Méltóságos Jó Uram Eötsémnek

Posony 14-a 8-bris 1759

köteles szolgája bátya

B. Amade.

Ktár 1900/11.

Méltóságos Báró Kedves Eötsém Uram!

Deo gratias! és többet nem mondhatok szives, okos és bölcs tudósításáért, kinék continuatiójával, ha tovább is obligálni nem nehezteli, tellyes szivességgel fogom olvasni. Megvallom és megismérem in extractu, a magvat megértettem, micsoda oka van és micsoda sarokban jár az ország sokadalma. Ugy villámlik előttem, hogy azért van emlékezet, hogy Horváthországhnak módgyára reguláltossék az insurecciónak rendi, hogy meg ne sértetődgyék az diplomaticum törvény, hogy ad normam aliarum provinciarum exterarum a haza ne reguláltassék.

Már magam is, mint az Feldmarschal Erbeville, csak propria ló-forma taligát csináltatott, ha pedig az Egek erőmet és egissigemet engednék, bátron és szivessen harczolnék édes fölséges anyánkért és hazánkért. Akármikint vegyük, de dücsössiges és szüksiges volna valami korona armadát föllállítani, az ki mindenkor készen volna. Et esset formidabilis gentibus.

Az is kétségh nélkül való, hogy eö Feölsége iszonyu költséggel hadakozott, bennünket ugy mentett az ellenség rablásitul és torkátul és megmutatta: quod sit pluribus par, non impar.

Az feölséges bémenetelnek pompáskodását hallom, hogy rendetlenések és akadálok követtek, Méltóságos Eötsém Uramnak mindazáltal jó hirit és nevit hallottam, a kin örvendeztem. De a szerszámomat nem igen szépen üstözték és tisztogatták meg, a terhelómön való széles eszüst prém egy arasztnyira elszakat, elvált és elszakatt, egy szóval sajnálom, hogy jobban nem complaceálhattam. Ugy az kalapocskákot igért pipát csutorákkol együtt kit csak arendábon és záloghban veszek. Ugy tisztelendő Praefectus Uram kedveskedését is, kinék buszzigliát kifizetem, Méltóságos Menyem Aszszonyt is tisztelöm, a Nevendékekkel együtt, én pedig sántan és taligássan maradok

Méltóságos Eötsém Uramnak

köteles szolgálja bátyya
B. Amade László.

Baár die 7-a Julii 1764.

P. S. Galibám van a szakácsok miat, az egyik már szenvedhetetlen volt a roszt emberségiért, tegnap jött pedig egy és már ma rugoszkoda, (?) mert meg nem szendvette, hogy elejbe vaját, szalonnát, lisztet ete. etc. funtujanak és igirt fizetésin föllül itt többet kívánt, de hihető, hogy nem volt éppen semmi mestersége.

Ktár 1900/11.

Kegyés és Kegyelmes Uram!

Fölséges Praesesem és Patronusom!

Nem mennék, hanem sietnék Excellentiádhoz borulásommal, de hitemre írom Excellentiádnak (a kit sok száz ember minden órán minden nap bizonyíthat), hogy ugyan szégyenlek emberek előtt járni, föl és alá csak nehéz vezetéssel mászkálok és vezetetem magamot, azért is drága talyigát köllött magamnak csináltatnom, öregségemre és szége-

nemre, hogy azzal kéméllyem meg bádgyott lábaimat és lankadott inaimat. Igazán most kesergem fris és eleven régi ideimet! hol van az régi lovaglásom, serénységem, a sok katonaságh és más érdemesebb korabéli szolgálatoknak, tanulásoknak, táncznak és nyughatatlanságoknak fáradhatatlansága? elmúltak és mint a vizek elfolytak. Igazán írhatom azt is Excellentiádnak, hogy a Fölségek előtt is böcsületet nem vallanék, mert ha letérdepelnék is, soha magam, hanem többek erejével köllenék nyomorúsággal fölkelnem, egy szóval csak csendességben és magányosságban orvoskodom és panaszkodom, szegénységemnek és özvegységemnek kevesében Excellentiád nagykegyelmü engedelmébül, mert nem az én akaratom, hanem a Mindenhatóságnak hatalmas rendelése. Ugyis elég vitéz stephanitái, belső titkos tanácsok és főispányok bővsége, a kik erőssek, egésségessek! Én csak olyan vagyok, mint a csöpp a tengerhez. Ennyihány esztendeje már, hogy Excelentiádnak generaliter meggyóntam és ha hallgattam volna is, philosophus maradtam volna. Merészlem Excellentiádat reflectálni, emlékeztetni, hogy még bölcsőben voltak mások, mikor én az országh és hadaknak szolgája voltam, szárazon és tengereken jártam és több nem irgalmas, hanem igasságos szerencséket vártam, sed sic tulit imperiosa potestas fatorum. Ugyis jó Kegyelmes Uram, breves dies hominis et numerus mensium apud Te est! Én tőlem most csak semmi ki nem telhetik, szabad mindazáltal Istenemben biznya, hogy nem egy, de több nyavalyáim is könnyebbülhetnek és így spes confisa Deo.

Tudom bizony, azért nem hiszem, hogy Excellentiádnak is elég gerebenye léssen mindenfelől, mert Excellentiád sarkán fordul az ország kereke és az ország terhei már igen érdemes vállait Excellentiádnak terhelik, de az sok haza boldogulásinak fohászokodási ád erőt és erősséget Excellentiádnak és mintegy nagy magyar drága phoënix vagy sass, megelevenedik! Renovabuntur, ut aquila dies tui et iuventus tua. Jusson másoknak is az ország gyüléssének költségében, én már némelly száz ezer forintokat elköltöttem és mégis csak az habokat öleltem, most is csak habozom és mások az partról nézik az habozókat és az régi familiáknak nincs érdeme és koronája. Kivánok azért és tellyes tökéletes szivembül óhajtom, hogy: mittatur Paraclytus! és szállja meg mindekben mind hazánkat, mind Asszonyunkat és mind fiait. Tovább is hogy mind Fölségek és minden helyeken protegálni és menteni méltóztassék Excellentiád, azért borulok és így esedezem.

Excellentiád Méltóságának.

Ktár 1900/14.

Közli: VÉRTESSY JENŐ.

